

Chương 4: Tầng Mạng

Mục tiêu

- ❑ Nguyên tắc triển khai dịch vụ của tầng Mạng:
  - Định tuyến (Lựa chọn đường đi)
  - Mở rộng Phạm vi
  - Cách thức router hoạt động
  - Nâng cao: IPv6, multicast
- ❑ Cài đặt những dịch vụ này trên Internet như thế nào

Học cái gì:

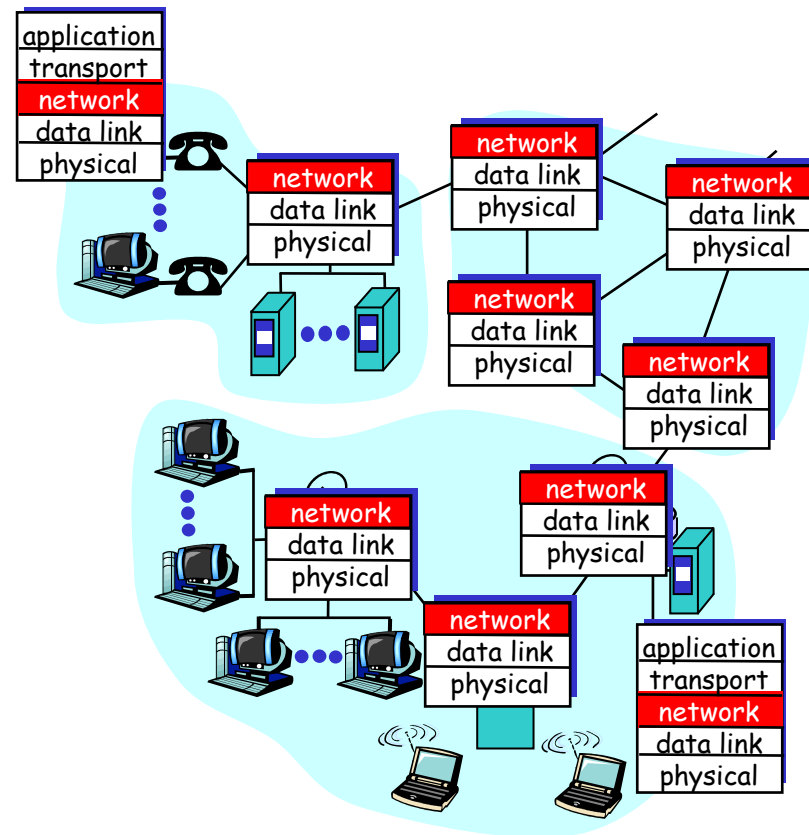
- ❑ Các dịch vụ của tầng Mạng
- ❑ Nguyên tắc định tuyến: lựa chọn đường đi
- ❑ Định tuyến phân cấp
- ❑ Giao thức IP
- ❑ Giao thức định tuyến trên Internet
  - Nội miền
  - Liên miền
- ❑ Kiến trúc Router
- ❑ IPv6
- ❑ NAT, PAT
- ❑ multicast routing

Chức năng của tầng Mạng

- ❑ Chuyển gói tin từ máy tính gửi đến máy tính nhận
- ❑ Giao thức tầng Mạng có mặt trên *tất cả* máy tính, router

Ba chức năng cơ bản:

- ❑ **Lựa chọn tuyến đường:** Tuyến đường gói tin đi từ nguồn đến đích. *Thuật toán định tuyến*
- ❑ **Chuyển mạch:** Router chuyển gói tin từ một đầu vào này ra đầu ra thích hợp
- ❑ **Thiết lập tuyến đường:** một số kiến trúc mạng đòi hỏi tuyến đường gói tin đi qua phải được thiết lập trước

Mô hình Dịch vụ tầng Mạng

?: Chọn *Mô hình dịch vụ* nào của “kênh truyền” để chuyển gói dữ liệu từ nơi gửi đến nơi nhận ?

Trình tượng hóa dịch vụ

- ☐ Đảm bảo băng thông không?
- ☐ Đảm bảo tốc độ nhận đều không (không có hiện tượng jitter)?
- ☐ Không mất mát ?
- ☐ Đảm bảo thứ tự?
- ☐ Có thông báo về tình trạng tắc nghẽn cho bên gửi không ?

Vấn đề quan trọng nhất mà tầng Mạng phải trả lời :

**Mạch ảo
hay
Mạch gói?**

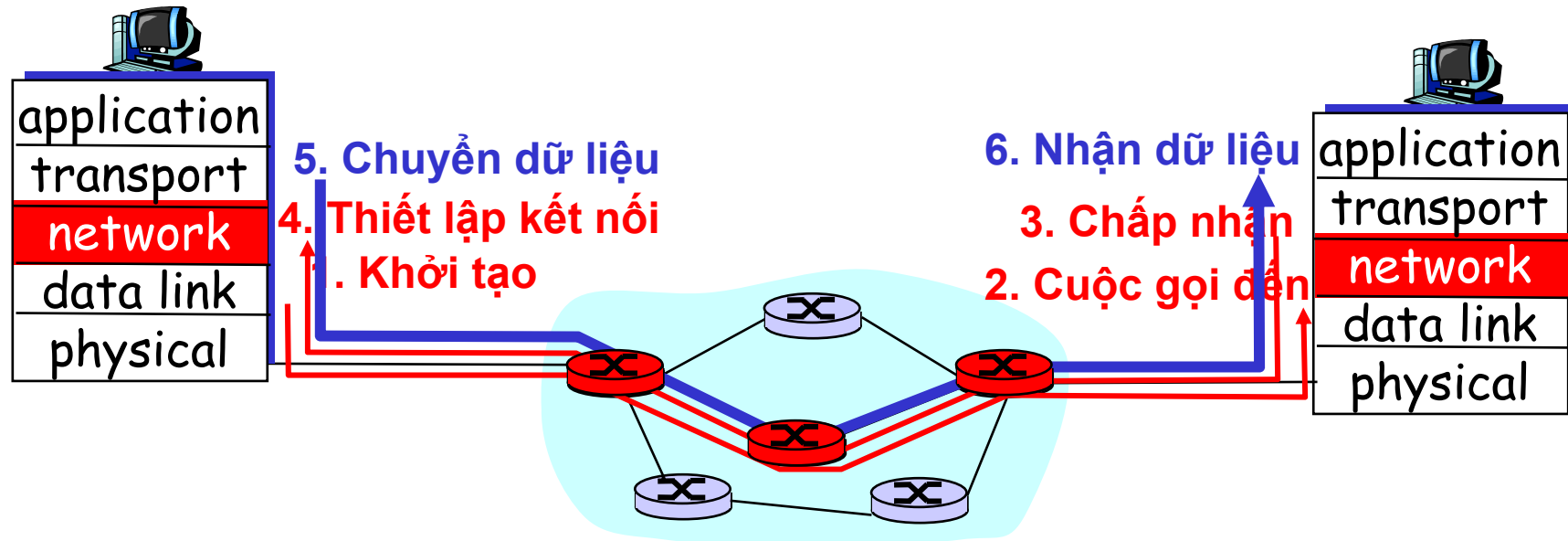
Chuyển mạch ảo

Tuyến đường từ đích đến nguồn giống như mạch trong mạng điện thoại

- Quan trọng : Hiệu suất
  - Thiết lập kết nối dọc theo tuyến đường
-
- ❑ Thiết lập và Đóng kết nối *trước* khi truyền dữ liệu
  - ❑ Mỗi packet mang định danh mạch ảo là VC identifier (Không phải địa chỉ máy đích)
  - ❑ *Tất cả* router trên tuyến đường duy trì trạng thái của kết nối đi qua
    - Kênh truyền ở tầng giao vận chỉ liên quan đến hai thực thể đầu cuối
  - ❑ Tài nguyên của đường truyền (Băng thông, Bộ đệm) phải được cấp phát cho mỗi mạch ảo
    - Để đạt được hiệu suất như mạng điện thoại.

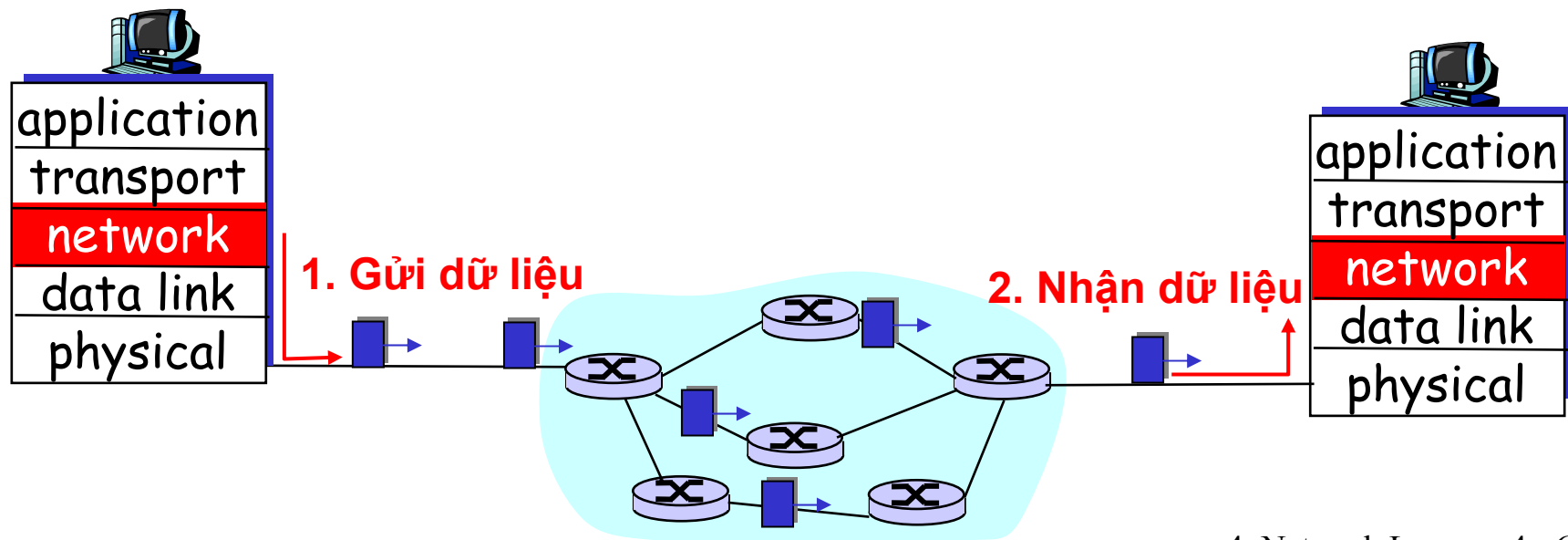
Mạch ảo: Giao thức báo hiệu (Signal)

- ❑ Để Thiết lập và Đóng mạch ảo (VC)
- ❑ Có trong ATM, Frame-relay, X.25
- ❑ Không được sử dụng trên Internet ngày nay

Mạng chuyển mạch gói: Mô hình Internet

- ❑ Không cần thiết lập đường truyền ở tầng Mạng
- ❑ routers: Không duy trì trạng thái các kết nối đi qua
  - no network-level concept of “connection”
- ❑ Gói tin được định tuyến dựa trên địa chỉ gói nhận
  - Các gói tin có thể đi theo những tuyến đường khác nhau

Mô hình Dịch vụ ở tầng Mạng

Kiến trúc Mạng	Mô hình Dịch vụ	Có đảm bảo ?				Phản hồi Tắc nghẽn
		Băng thông	Mất	Thứ tự	Thời gian	
Internet	best effort	none	no	no	no	no (inferred via loss)
ATM	CBR	constant rate	yes	yes	yes	no congestion
ATM	VBR	guaranteed rate	yes	yes	yes	no congestion
ATM	ABR	guaranteed minimum	no	yes	no	yes
ATM	UBR	none	no	yes	no	no

- ❑ Mô hình dịch vụ trên Internet : Intserv, Diffserv
  - Chương 6

Chuyển Mạch Ảo hay Chuyển Mạch Gói?

Internet

- ❑ Dữ liệu trao đổi giữa máy tính
  - Dịch vụ mạng tính “co giãn”, không đòi hỏi chặt chẽ thời gian.
- ❑ Thiết bị đầu cuối “thông minh”
  - Có thể thích nghi, Kiểm soát, Khắc phục lỗi
  - “Lỗi” mạng đơn giản, Phức tạp đặt ở “Rìa”
- ❑ Nhiều kiểu môi trường truyền dẫn
  - Các đặc điểm khác nhau
  - Không thể có chung chất lượng dịch vụ

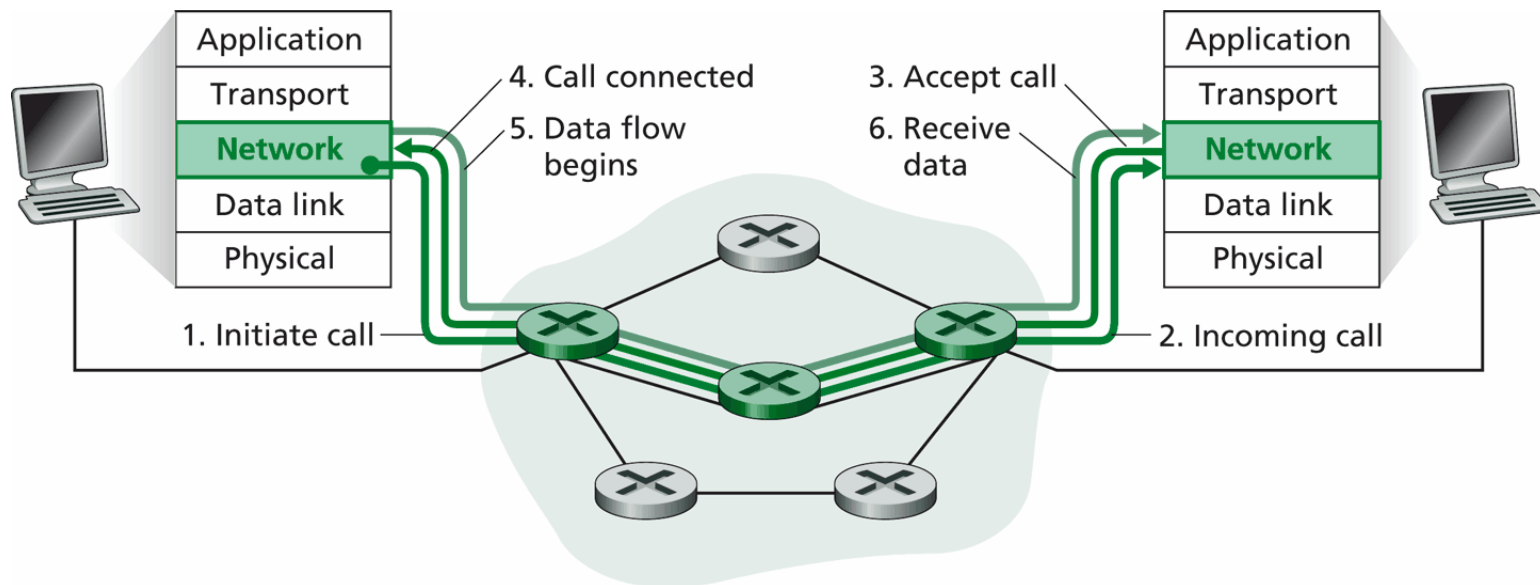
ATM

- ❑ Phát triển từ Mạng điện thoại
- ❑ Hội thoại của con người:
  - Yêu cầu nghiêm ngặt về Thời gian và Độ tin cậy
  - Đảm bảo chất lượng dịch vụ
- ❑ Thiết bị đầu cuối đơn giản
  - Máy điện thoại
  - Phức tạp đặt ở bên trong Mạng

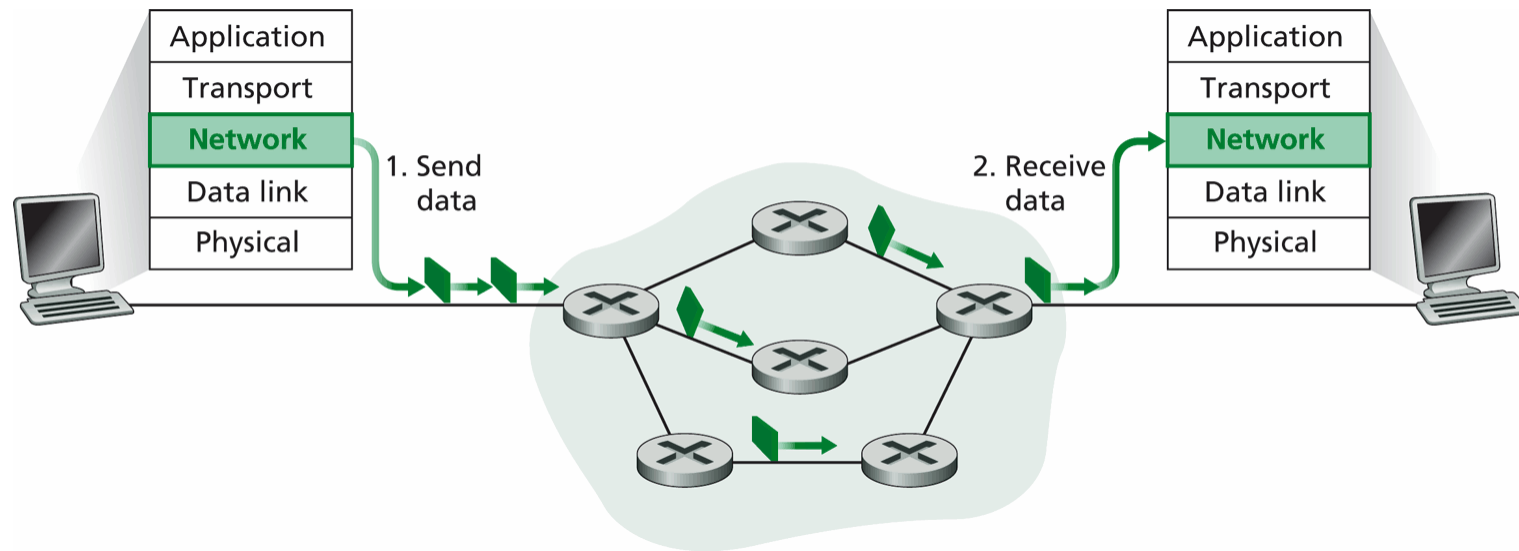

Sử dụng Mạng ảo để cài đặt Dịch vụ ở tầng Mạng

- Để cung cấp thêm một số chức năng, có thể lựa chọn công nghệ mạng ảo – ví dụ Virtual Private Network (VPN)

Chuyển mạch gói : Cài đặt các chức năng Mạng cơ bản nhất

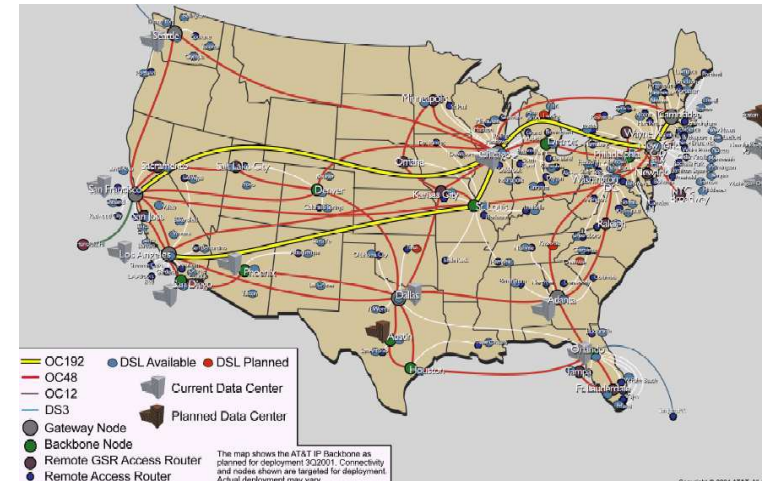

- ❑ Thường chỉ cung cấp dịch vụ cơ bản nhất: chuyển gói tin đi từ nơi Gửi đến nơi Nhận.
- ❑ Tập trung vào mô hình Internet theo kiểu “cố gắng tối đa” này

Định tuyến

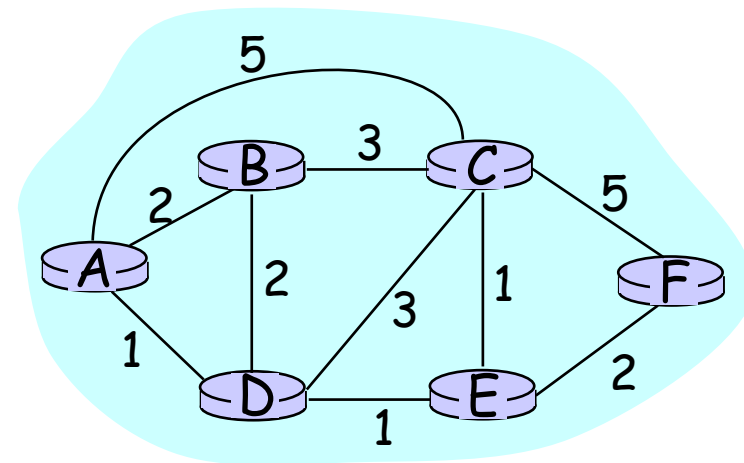
Định tuyến

Mục tiêu: xác định tuyến đường “tốt” (dãy các router) trên mạng từ nút gửi đến nút nhận.

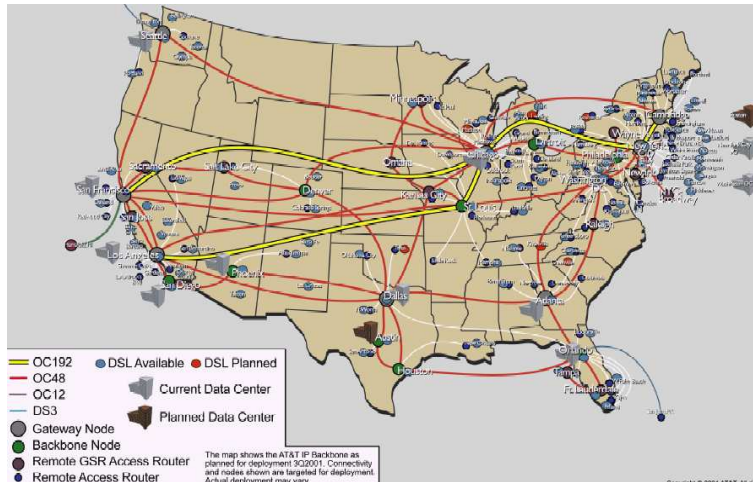

Đồ thị để xây dựng thuật toán định tuyến:

- Định là Router
- Cạnh là các đường kết nối trực tiếp
  - Giá của cạnh: Độ trễ, Chi phí, hay Mức độ Tắc nghẽn

Định tuyến : Các Yêu cầu khác

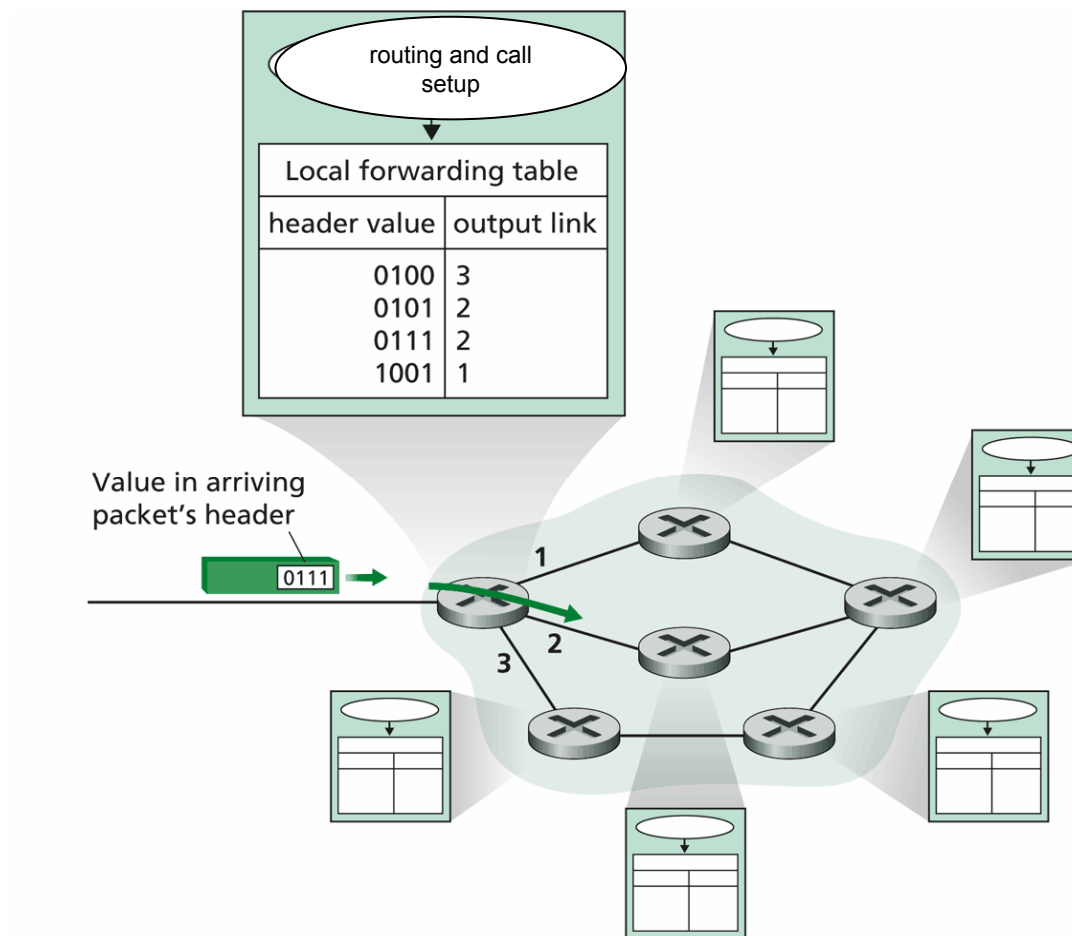
□ Một vài Yêu cầu khác

- Mạnh và Tin cậy
- Tối ưu và có Hiệu quả
- Phân tán, Tự quản, Không có điểm hỏng duy nhất
- Đơn giản
- Công bằng

Định tuyến

Mục tiêu: xác định tuyến đường “tốt” (dãy các router) trên mạng từ nút gửi đến nút nhận.

Minh họa Chức năng Tầng Mạng

Không gian Định tuyến

□ Định tuyến

- Ai quyết định tuyến đường?
  - Nút gửi quyết định
  - Mạng quyết định
- Có bao nhiêu tuyến đường từ nút Gửi s đến nút Nhận d?
  - Định tuyến nhiều chặng
  - Định tuyến nhiều chặng
- Tuyến đường có thay đổi theo tải của mạng không?
  - Định tuyến thích nghi
  - Định tuyến tĩnh
- ...

Phân loại Thuật toán Định tuyến

**Thông tin *Toàn cục* hay
Phân tán ?**

Toàn cục (Global):

- ❑ Mọi router đều biết về toàn bộ topo của đồ thị
- ❑ Thuật toán “link state”

Phân tán (Decentralized):

- ❑ Mỗi router chỉ biết về router và giá đến các router hàng xóm
- ❑ Thực hiện quá trình trao đổi thông tin với các “hàng xóm”
- ❑ Thuật toán “distance vector”

Động hay Tĩnh?

Tĩnh (Static):

- ❑ Router rất ít thay đổi

Động (Dynamic):

- ❑ Router thay đổi thường xuyên
  - Cập nhật định kỳ
  - Chạy lại thuật toán khi có 1 giá đường đi thay đổi

Thuật toán Định tuyến Link-State

Thuật toán Dijkstra

- ❑ Tất cả các nút đều biết được về topo của toàn mạng
  - Biết được do các thông điệp quảng cáo được gửi quảng bá
  - Tất cả các nút có thông tin giống nhau
- ❑ Tính toán đường đi tốt nhất đến tất cả các nút khác
  - Tạo ra **Bảng Định tuyến**
- ❑ Sau k bước tính toán, xác định được đường ngắn nhất tới k đích

Ký hiệu:

- ❑ $c(i,j)$: Giá đường đi từ i tới j. Có giá trị vô cùng nếu i và j không có đường trực tiếp
- ❑ $D(v)$: Giá hiện tại của đường đi tới đích V
- ❑ $p(v)$: Nút kề trước V trong tuyến đường đến V
- ❑ N : Tập hợp các đỉnh đã xác định được đường đi ngắn nhất

Thuật toán Dijkstra

1 **Khởi tạo:**

2 $N = \{A\}$

3 Với tất cả các nút v

4 Nếu v kề với A

5 thì $D(v) = c(A, v)$

6 nếu không $D(v) = \text{infty}$

7

8 **Lặp**

9 Tìm w không trong N sao cho $D(w)$ nhỏ nhất

10 Bổ sung w vào N

11 Cập nhật $D(v)$ cho tất cả v kề với w và không trong N :

12 $D(v) = \min(D(v), D(w) + c(w, v))$

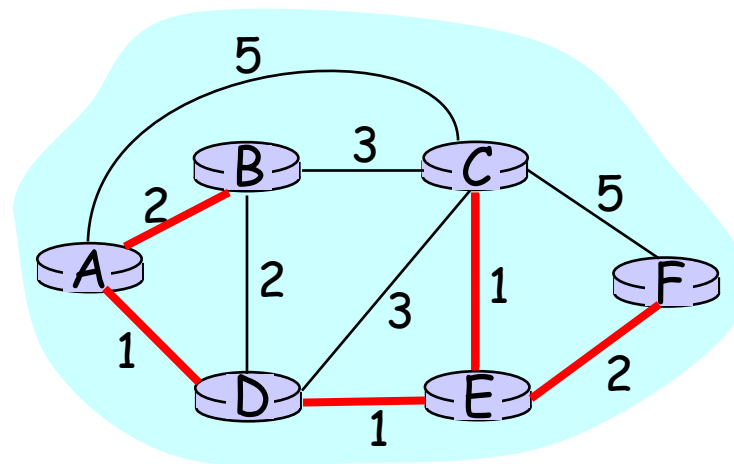
13 /* Giá mới tới v hoặc là giá cũ đến v hoặc đường đi ngắn nhất

14 đến w cộng thêm khoảng cách từ w tới v */

15 **Cho đến khi tất cả các nút đều nằm trong N**

Ví dụ về Thuật toán Dijkstra

Bước	Tập N	D(B),p(B)	D(C),p(C)	D(D),p(D)	D(E),p(E)	D(F),p(F)
→ 0	A	2,A	5,A	1,A	vô cùng	vô cùng
→ 1	AD	2,A	4,D		2,D	vô cùng
→ 2	ADE	2,A	3,E			4,E
→ 3	ADEB		3,E			4,E
→ 4	ADEBC					4,E
5	ADEBCF					

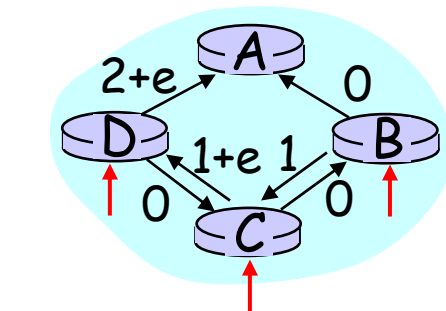
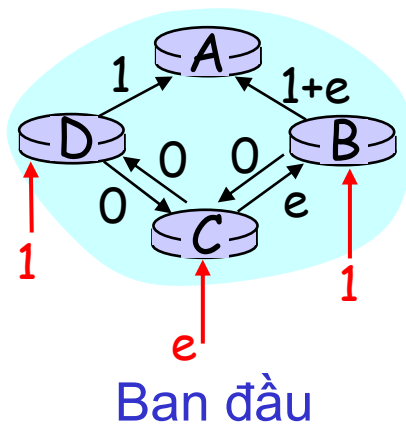
Thảo luận về Thuật toán Dijkstra

Độ phức tạp Thuật toán: n nút

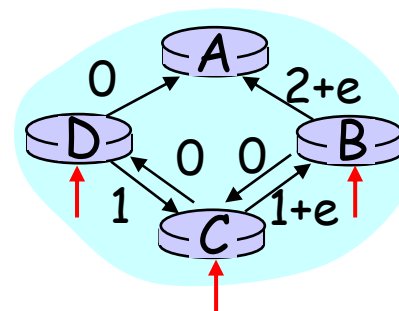
- ❑ Mỗi vòng lặp: Cần kiểm tra tất cả các nút w không ở trong N
- ❑ $n*(n+1)/2 : O(n^2)$
- ❑ Bằng thuật toán “mịn” hơn: $O(n \log n)$

Tình huống Dao động:

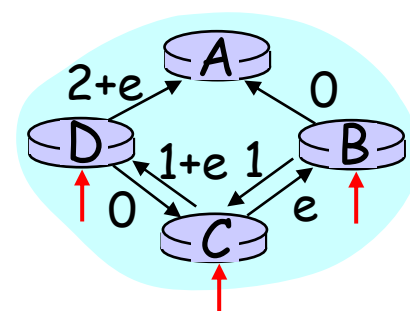
- ❑ Ví dụ khi Chi phí kênh truyền = khối lượng dữ liệu truyền qua

... Tính lại Định tuyến

... Tính lại

... Tính lại

Thuật toán Định tuyến Distance Vector

Lặp:

- ❑ Liên tục diễn ra cho đến khi không còn thông điệp trao đổi.
- ❑ *Tự kết thúc*: Không có “tín hiệu” để dừng lại

Không đồng bộ:

- ❑ Các nút sau khi gửi/ nhận thông điệp không bị phong tỏa!

Phân tán:

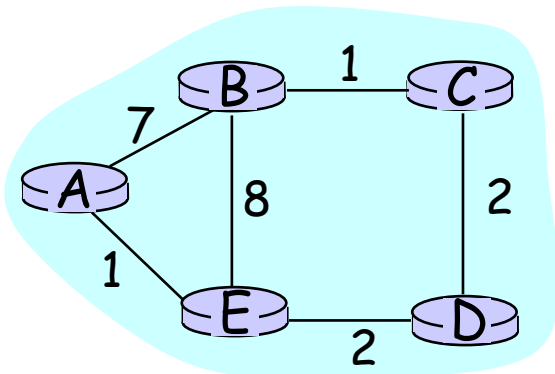
- ❑ Mỗi nút chỉ truyền thông với hàng xóm

Cấu trúc Dữ liệu Bảng Distance

- ❑ Mỗi nút có một Bảng riêng
- ❑ Mỗi hàng ứng với một đích cụ thể
- ❑ Mỗi cột ứng với một hàng xóm có đường kết nối trực tiếp
- ❑ Ví dụ: trong nút X, với đích Y qua hàng xóm Z:

$$\begin{aligned} D^X(Y, Z) &= \text{Khoảng cách từ X tới Y, qua Z là chặng tiếp} \\ &= c(X, Z) + \min_w \{D^Z(Y, w)\} \end{aligned}$$

Ví dụ Bảng Distance

$$D^E(C,D) = c(E,D) + \min_w \{D^D(C,w)\} \\ = 2+2 = 4$$

$$D^E(A,D) = c(E,D) + \min_w \{D^D(A,w)\} \\ = 2+3 = 5$$

$$D^E(A,B) = c(E,B) + \min_w \{D^B(A,w)\} \\ = 8+6 = 14$$

Chi phí đến các đích thông qua

$D^E()$	A	B	D
A	1	14	5
B	7	8	5
C	6	9	4
D	4	11	2

Đích

Bảng Distance tạo ra Bảng định tuyến

Chí phí đến đích qua

$D^E()$	A	B	D
A	1	14	5
B	7	8	5
C	6	9	4
D	4	11	2

Đích

Đường ra được dùng + Giá

A	A,1
B	D,5
C	D,4
D	D,2

Đích

Bảng Distance → Bảng định tuyến

Tổng quan Định tuyến Distance Vector

Lặp, Không đồng bộ: mỗi lần tính toán cục bộ là do:

- ❑ Chi phí một đường thay đổi
- ❑ Thông điệp từ hàng xóm: Đường đi ngắn nhất của hàng xóm cũng thay đổi

Phân tán:

- ❑ Mỗi nút chỉ thông báo với hàng xóm *khi* có một giá đường đi nào đó thay đổi
  - Chỉ thông báo trong trường hợp cần phải thông báo

Mỗi nút

Đợi for (Thông báo giá đường đi thay đổi từ Hàng xóm)

Tính lại bằng distance

Nếu có giá thay đổi, *Thông báo* với các hàng xóm

Thuật toán Distance Vector

At all nodes, X:

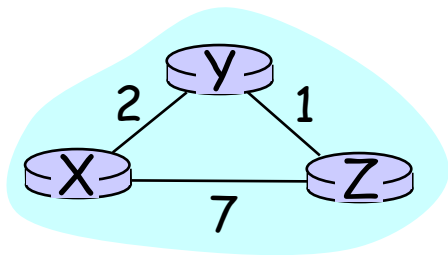
- 1 Initialization:
- 2 for all adjacent nodes v:
- 3 $D^X(*,v) = \text{infty}$ /* the * operator means "for all rows" */
- 4 $D^X(v,v) = c(X,v)$
- 5 for all destinations, y
- 6   send $\min_w D^X(y,w)$ to each neighbor /* w over all X's neighbors */

Thuật toán Distance Vector:

```
8 loop
9   wait (until I see a link cost change to neighbor V
10      or until I receive update from neighbor V)
11
12   if (c(X,V) changes by d)
13     /* change cost to all dest's via neighbor v by d */
14     /* note: d could be positive or negative */
15     for all destinations y:  $D^X(y,V) = D^X(y,V) + d$ 
16
17   else if (update received from V wrt destination Y)
18     /* shortest path from V to some Y has changed */
19     /* V has sent a new value for its  $\min_w DV(Y,w)$  */
20     /* call this received new value is "newval" */
21     for the single destination y:  $D^X(Y,V) = c(X,V) + \text{newval}$ 
22
23   if we have a new  $\min_w D^X(Y,w)$  for any destination Y
24     send new value of  $\min_w D^X(Y,w)$  to all neighbors
25
26 forever
```

Ví dụ Thuật toán Distance Vector

		cost via	
		Y	Z
destination	X		
	Y	2	∞
	Z	∞	7

		cost via	
		Y	Z
destination	X		
	Y	2	8
	Z	3	7

		cost via	
		Y	Z
destination	X		
	Y		
	Z		

		cost via	
		X	Z
destination	X	2	∞
	Y	∞	1
	Z	∞	1

		cost via	
		X	Z
destination	X	2	8
	Y	9	1
	Z		

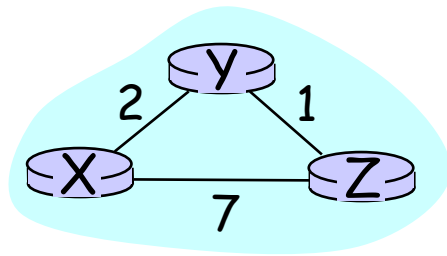
		cost via	
		X	Z
destination	X		
	Y		
	Z		

		cost via	
		X	Y
destination	X	7	∞
	Y	∞	1
	Z		

		cost via	
		X	Y
destination	X	7	3
	Y	9	1
	Z		

		cost via	
		X	Y
destination	X		
	Y		
	Z		

Ví dụ Thuật toán Distance Vector

		cost via	
		Y	Z
d e s t	X	2	∞
	Z	∞	7

		cost via	
		X	Z
d e s t	Y	2	∞
	Z	∞	1

		cost via	
		X	Y
d e s t	Z	7	∞
	Y	∞	1

		cost via	
		Y	Z
d e s t	X	2	8
	Z	3	7

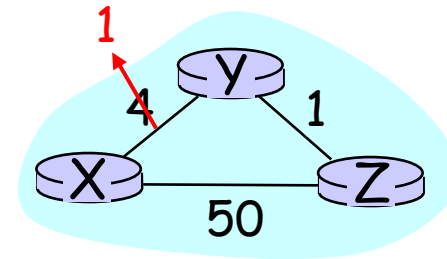
$$D^X(Y,Z) = c(X,Z) + \min_w \{D^Z(Y,w)\} \\ = 7 + 1 = 8$$

$$D^X(Z,Y) = c(X,Y) + \min_w \{D^Y(Z,w)\} \\ = 2 + 1 = 3$$

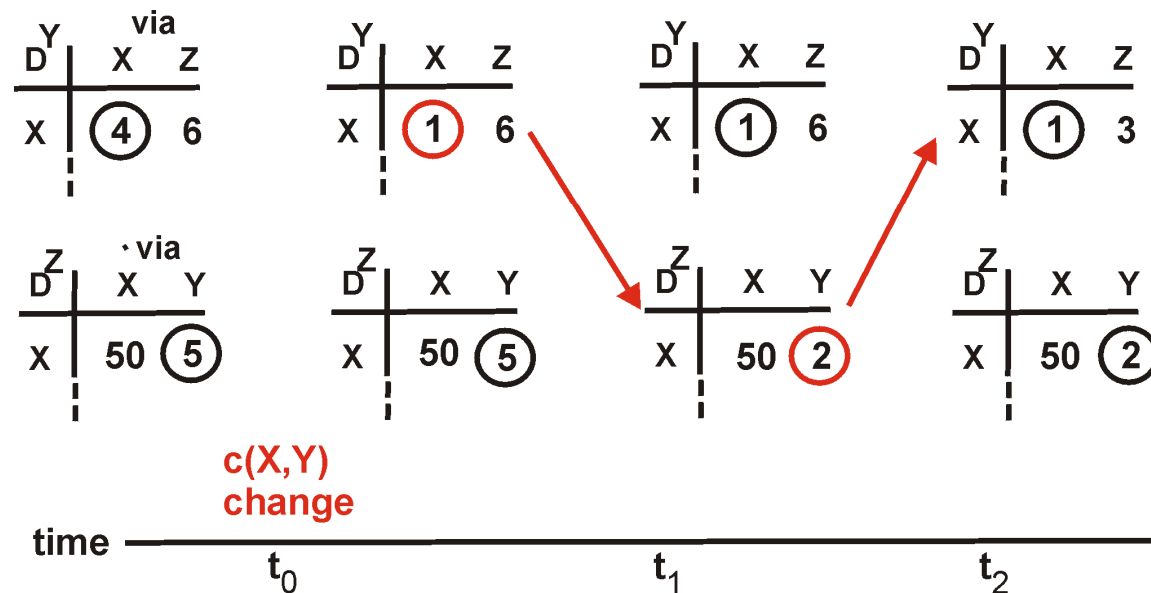
Distance Vector: Thay đổi giá đường đi

Thay đổi giá đường đi:

- ❑ Nút phát hiện giá đường đi thay đổi
- ❑ Cập nhật Bảng Distance (line 15)
- ❑ Nếu có một giá nào đó thay đổi, thông báo với các hàng xóm (dòng 23,24)

“Tin
tốt
lan
nhANH”

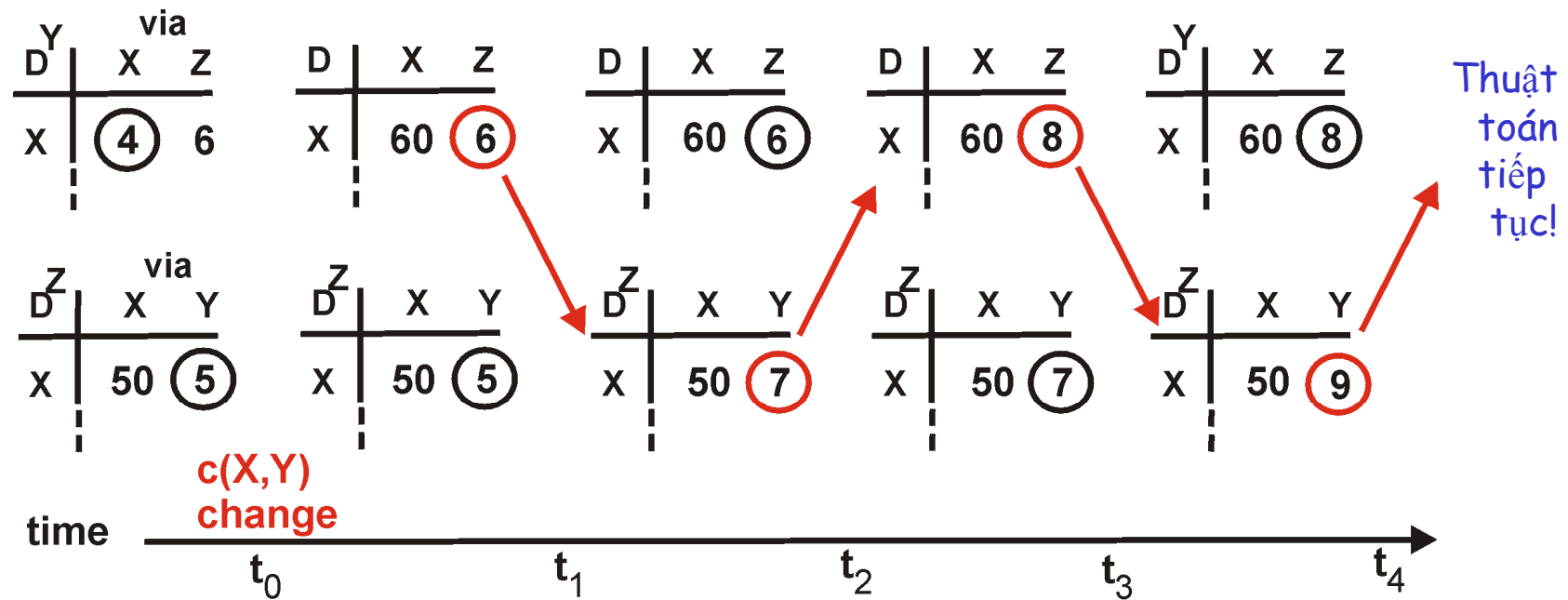
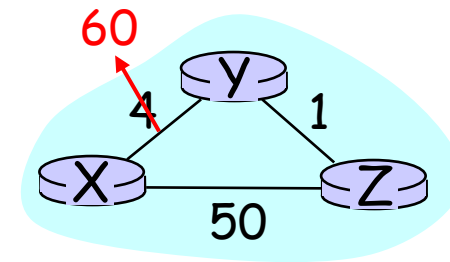

Thuật toán
Kết thúc

Distance Vector: Thay đổi giá đường đi

Thay đổi giá đường đi:

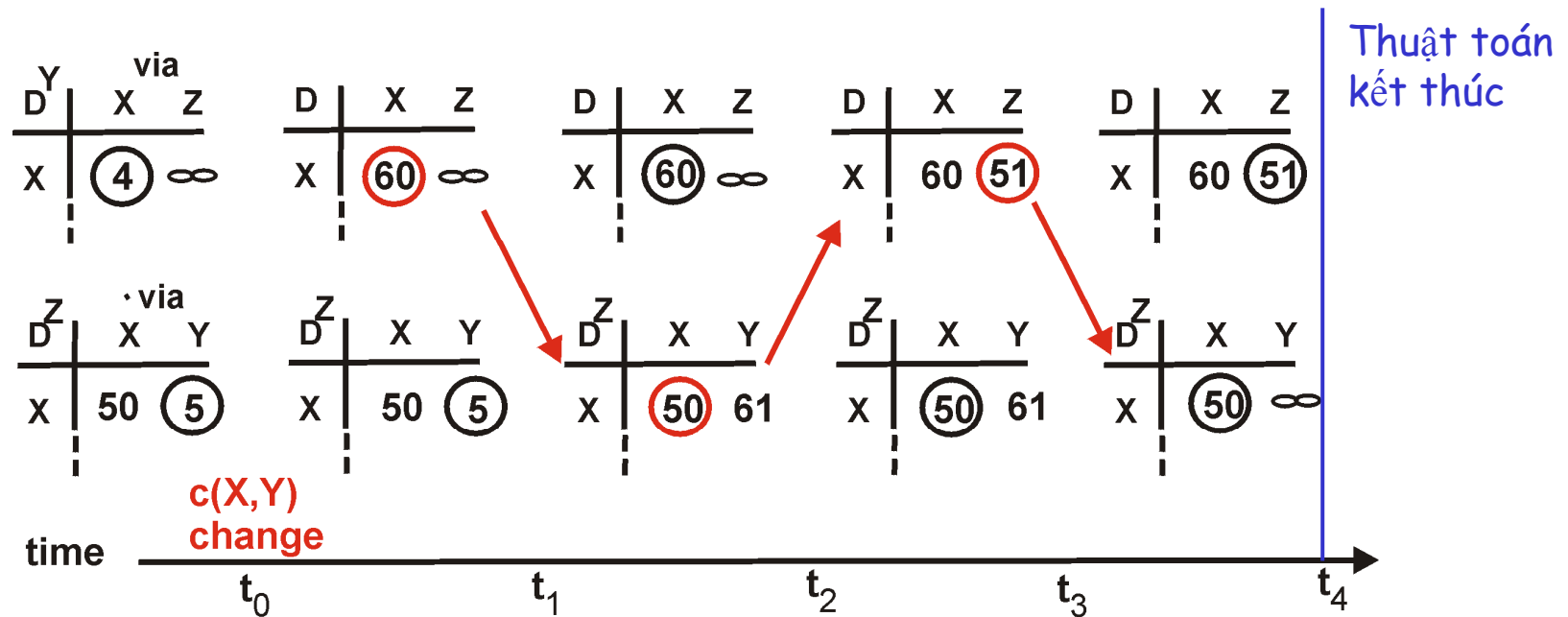
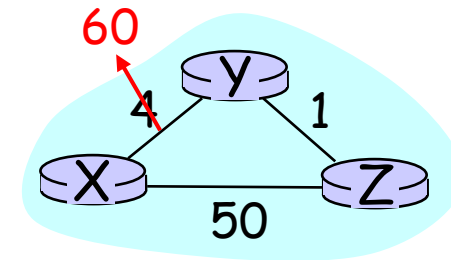
- Tin tốt lan nhanh
- Tin xấu lan lâu !

Distance Vector: Đảo ngược

Nếu Z định tuyến tới X qua Y:

- Z thông báo với Y khoảng cách từ Z tới X là vô cùng (để Y không chuyển gói tin đến X qua Z)
- Có thể khắc phục vấn đề được không?

So sánh hai Thuật toán: LS và DV

Độ phức tạp của Thông điệp

- ❑ LS: Với n nút, E links, $O(nE)$ thông điệp
- ❑ DV: Chỉ trao đổi thông điệp với các Hàng xóm
  - Thời gian Hội tụ biến thiên

Tốc độ Hội tụ

- ❑ LS: Độ phức tạp $O(n^2)$ cần $O(nE)$ thông điệp
  - Có thể bị dao động
- ❑ DV: Thời gian Hội tụ biến thiên
  - Bị vòng lặp
  - Vấn đề count-to-infinity

Sức mạnh: Chuyện gì xảy ra nếu router hoạt động không chính xác ?

LS:

- Nút quảng cáo *giá* sai
- Mỗi nút chỉ tính riêng bảng của mình

DV:

- Nút có thể quảng cáo tuyến đường sai
- Bảng của nút có thể được các nút khác sử dụng
  - Lỗi lan đi trên toàn mạng

Định tuyến Phân cấp

Từ trước đến nay định tuyến lý tưởng

- ❑ Tất cả routers giống nhau
- ❑ Mạng “phẳng”

... *Không có* trên thực tế

Phạm vi: 50 triệu đích:

- ❑ Không thể lưu trữ 50 triệu địa chỉ trong bảng định tuyến!
- ❑ Khối lượng trao đổi quá lớn!

Mục tiêu quản trị

- ❑ Internet = Mạng các Mạng
- ❑ Quản trị viên trong mỗi Mạng muốn giám sát thông tin lưu chuyển trong Mạng của mình

Định tuyến Phân cấp

- ❑ Sắp xếp router theo vùng, “Miền tự trị” (AS)
- ❑ Router trong cùng AS chạy cùng thuật toán định tuyến
  - Giao thức Định tuyến “nội miền” routing
  - Router trong các AS khác nhau có thể chạy các thuật toán định tuyến nội miền khác nhau

gateway router

- ❑ Đóng vai trò đặc biệt trong AS
- ❑ Chạy giao thức nội miền để “trò chuyện” với các router khác trong miền
- ❑ Cũng chịu trách nhiệm định tuyến cho các gói tin mà địa chỉ đích ở bên ngoài AS
  - Chạy *thuật toán Định tuyến Liên miền* với các gateway routers khác

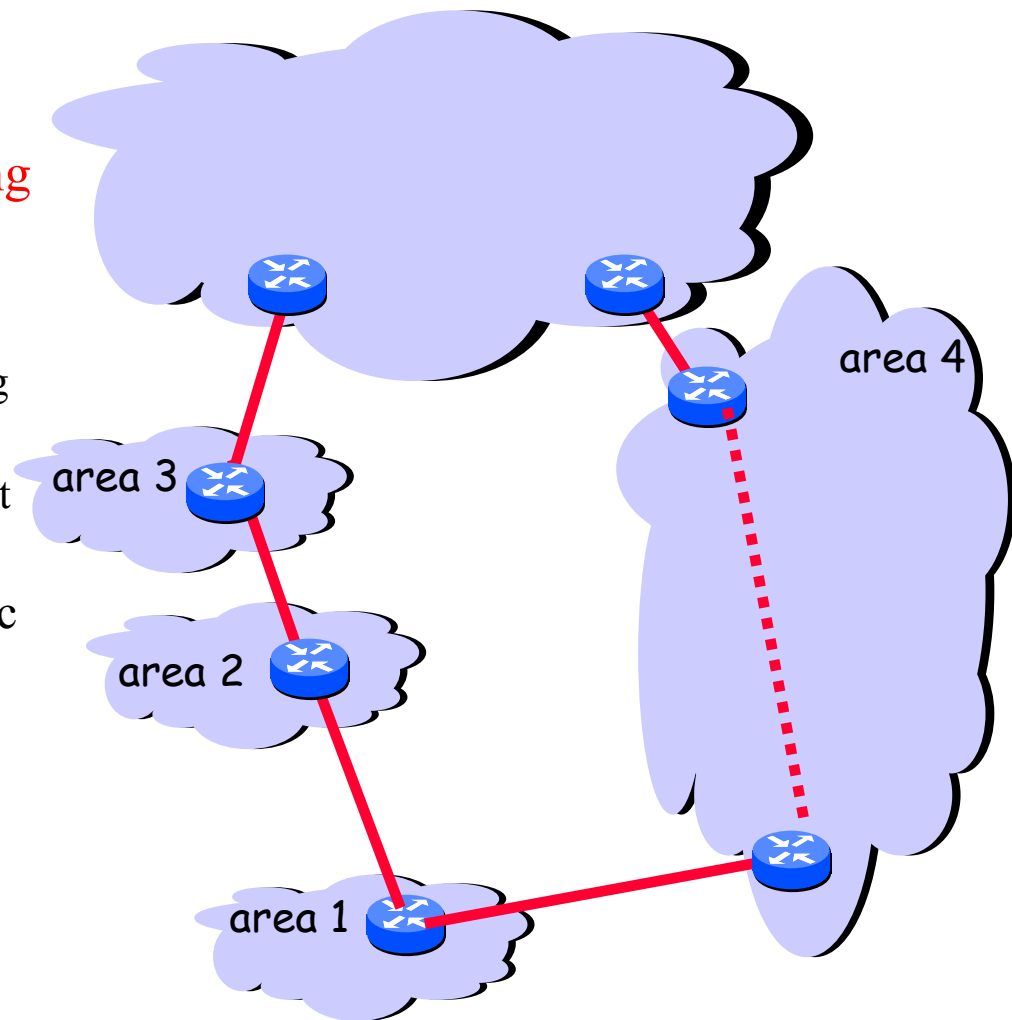
Tại sao Phải phân loại Nội miền – Liên miền?

Do phân cấp Định tuyến

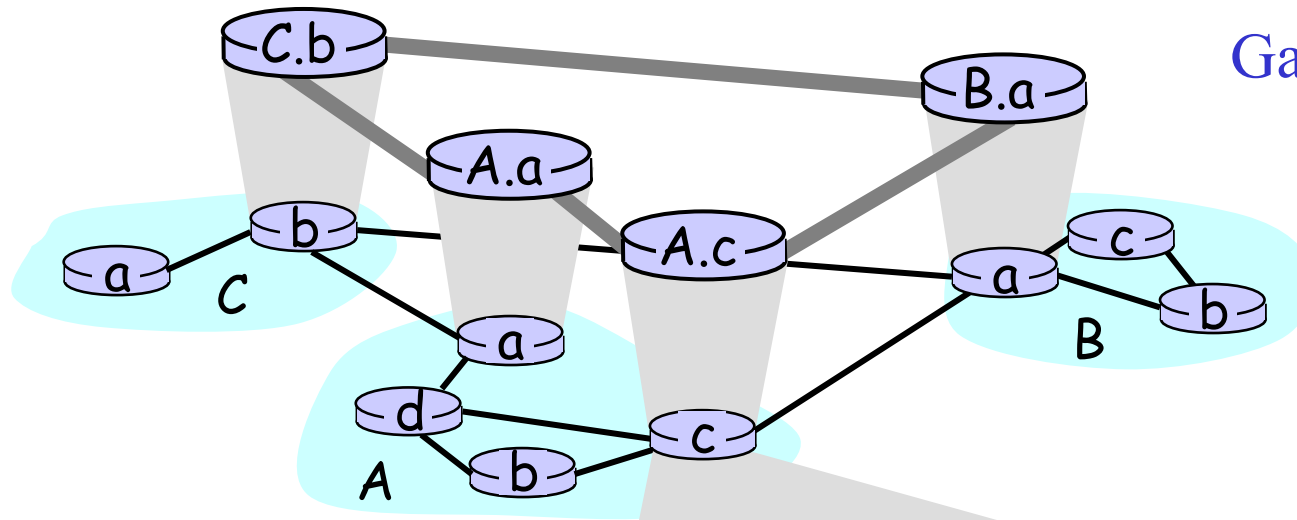
- So sánh với định tuyến phẳng

Sử dụng Định tuyến phân cấp để tăng cường Khả năng mở rộng:

- Với hàng triệu đích đến
  - Không thể lưu trữ tất cả địa chỉ trong Bảng
  - Trao đổi Bảng định tuyến “ngốn” hết băng thông Mạng
- Định tuyến phân cấp giảm kích thước bảng định tuyến và giảm khối lượng trao đổi trên Mạng
  - Vấn đề Chất lượng của Tuyến đường

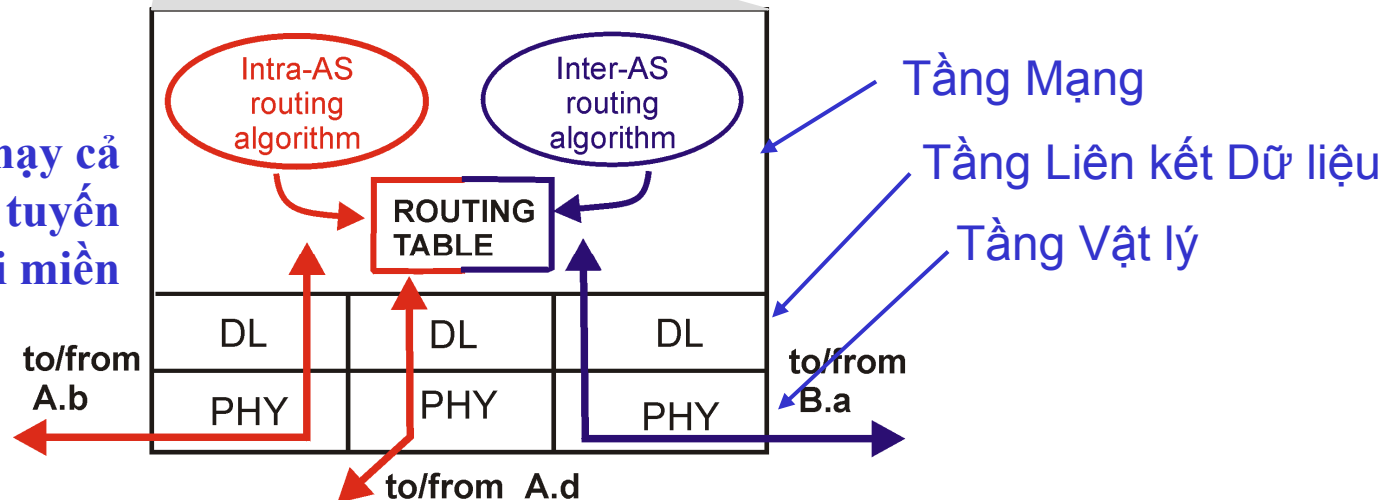
Định tuyến Nội miền – Liên miền

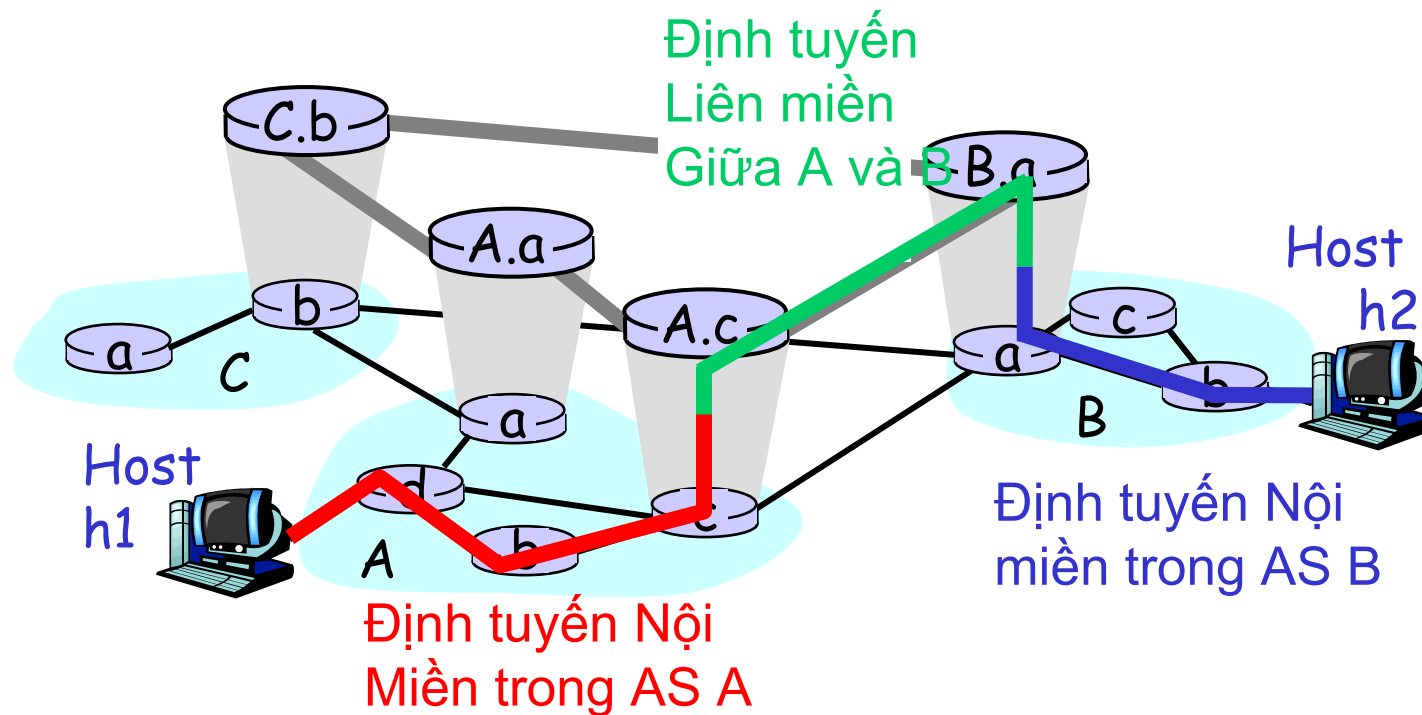
Gateway:

- Thực hiện định tuyến liên miền
- Thực hiện định tuyến nội miền giữa các AS

gateway A.c chạy cả
Giao thức Định tuyến
Liên miền và Nội miền

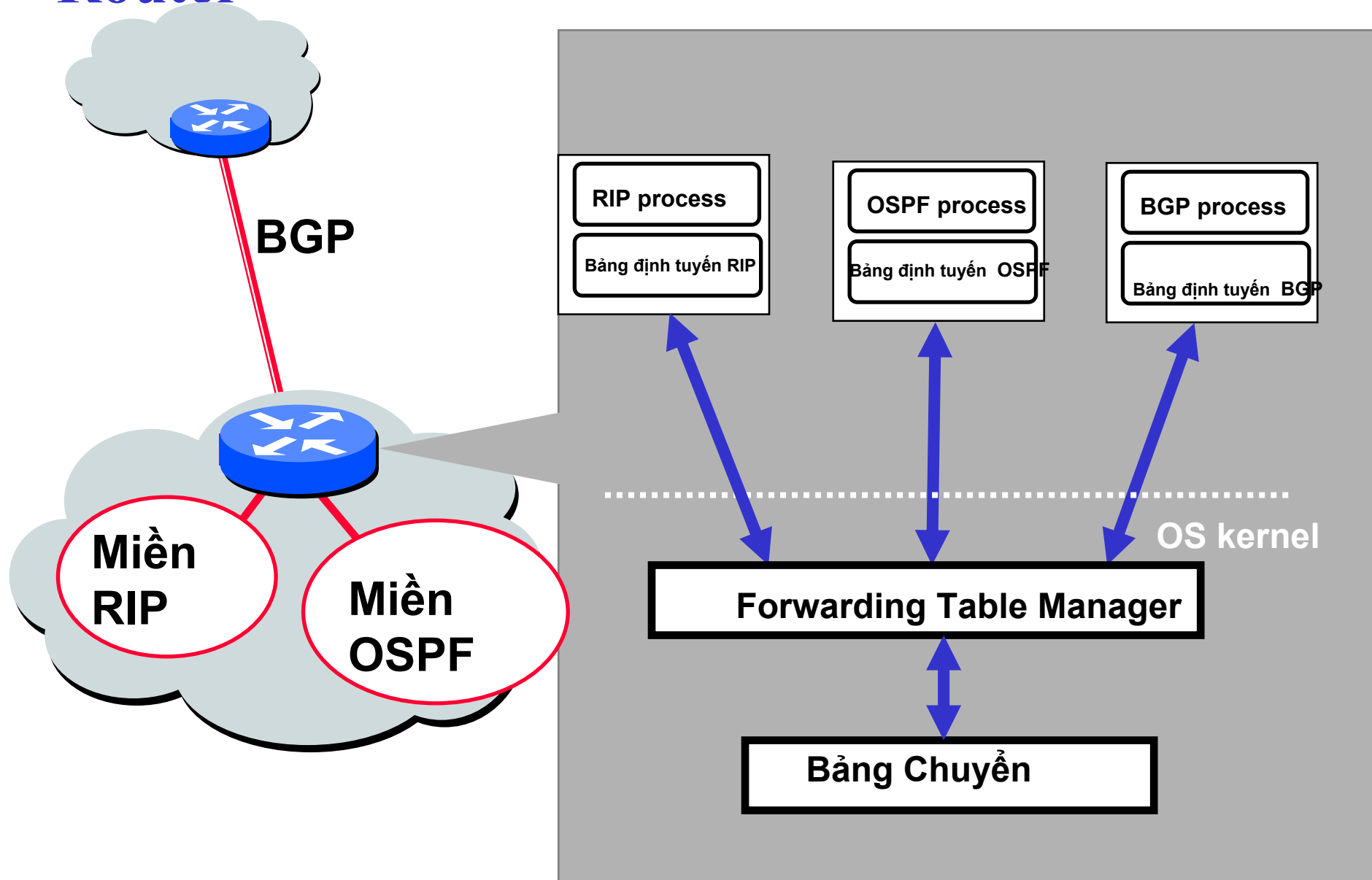

Định tuyến Nội miền – Liên miền

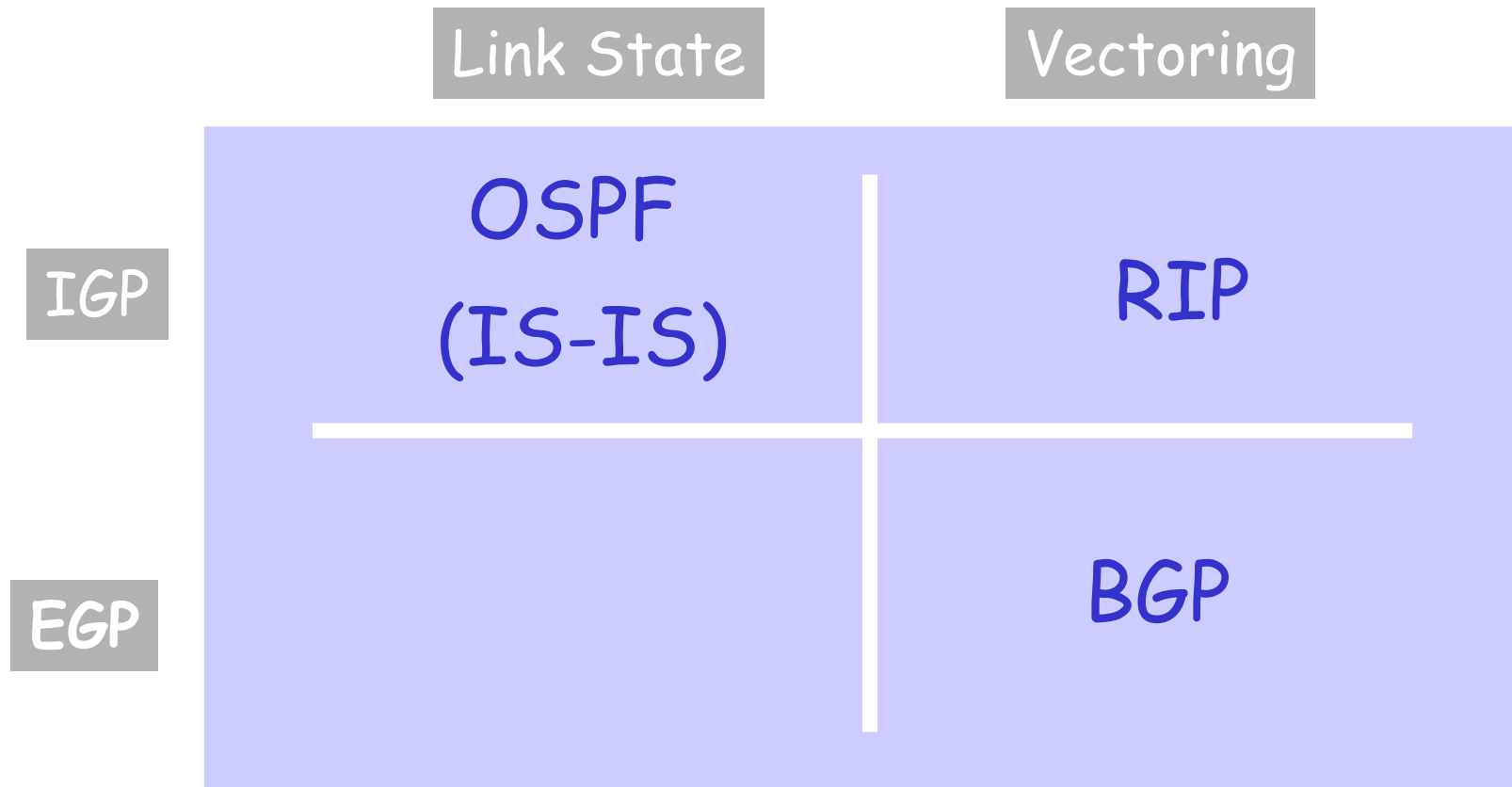

- Chi tiết về các giao thức định tuyến Nội miền và Liên miền sẽ được trình bày trong các phần sau

Nhiều Tiến trình Định tuyến chạy trên Một Router

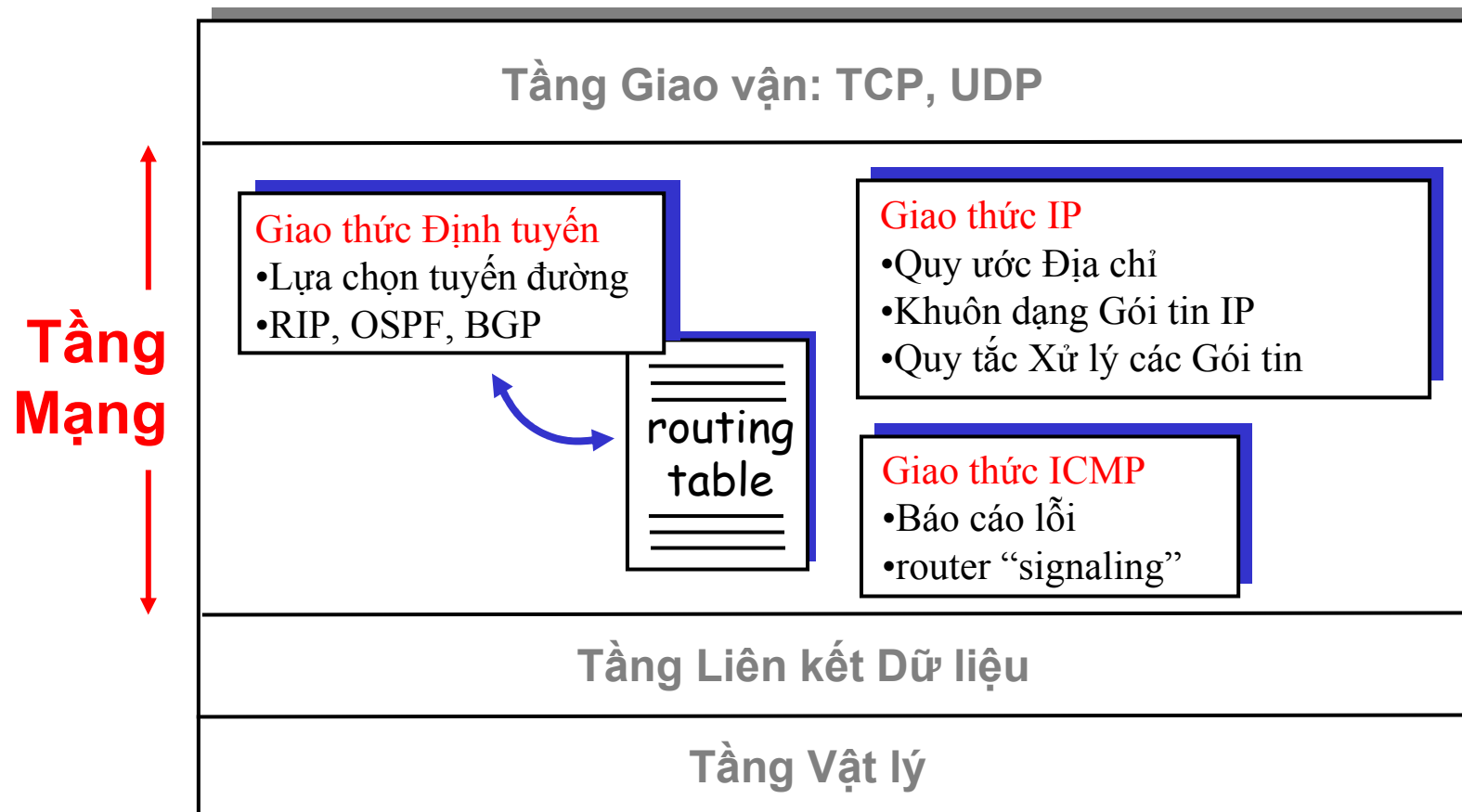

Bè lũ Bốn Tên 😊

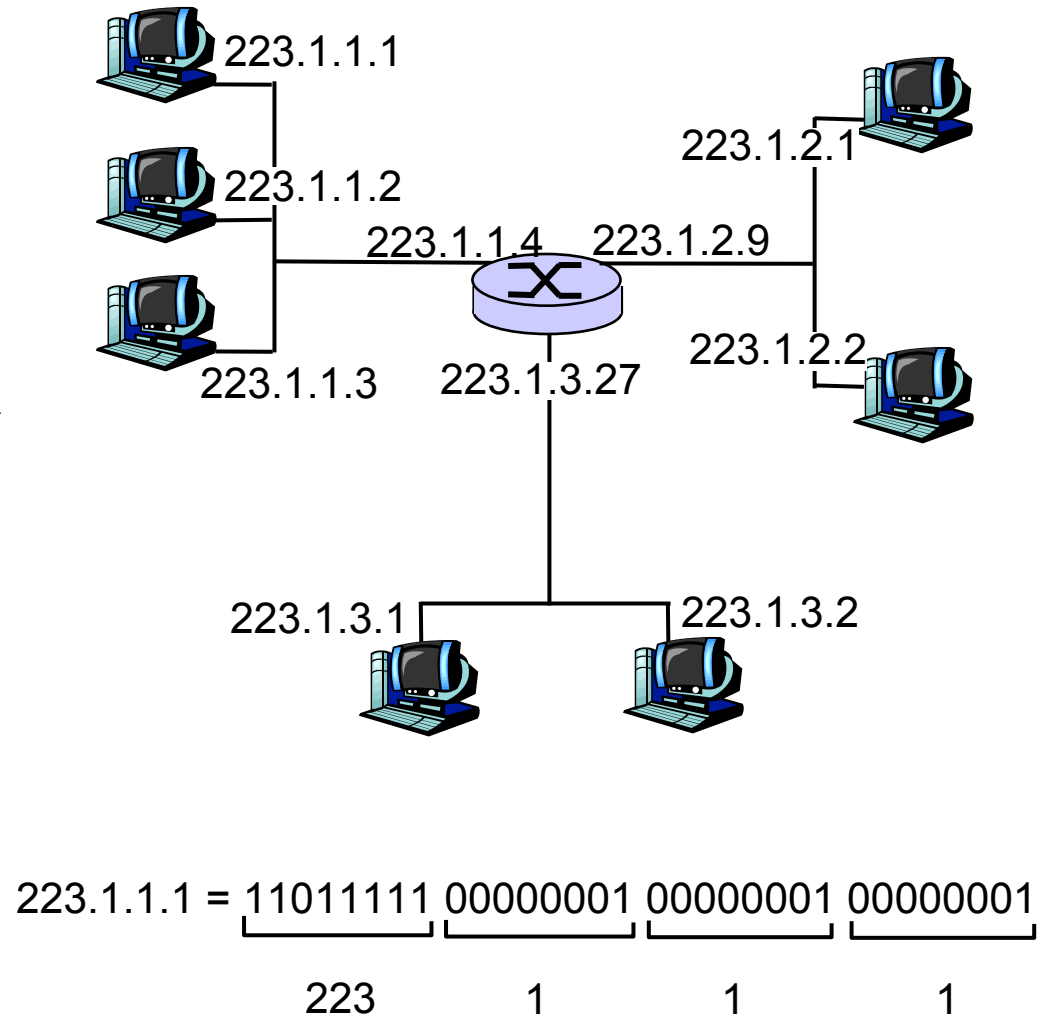
Tầng Mạng trên Internet

Chức năng của tầng Mạng trên các Máy tính, Router:

Địa chỉ IP: Giới thiệu

- ❑ Địa chỉ IP : Định danh 32-bit cho *Giao diện* của Máy tính, Router
- ❑ *Giao diện*: Kết nối giữa máy tính, router với kênh truyền Vật lý
  - Router thường có nhiều *Giao diện*
  - Máy tính có thể có nhiều *Giao diện*
  - Địa chỉ IP gắn với giao diện chứ không phải với máy tính hay router

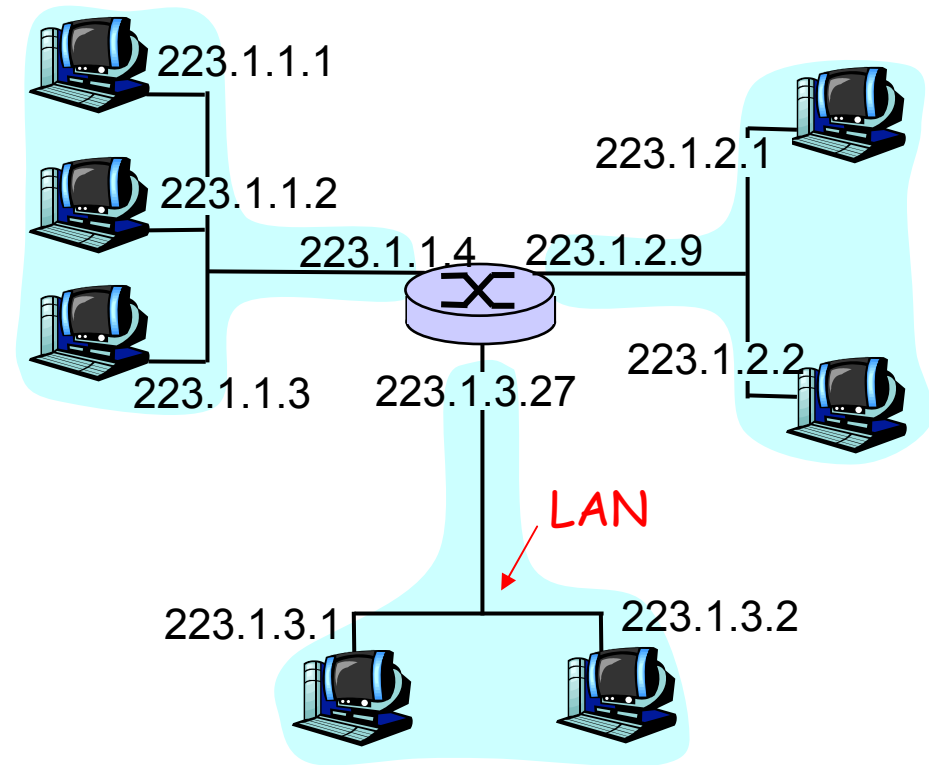
Địa chỉ IP

□ Địa chỉ IP:

- Phần network (các bit cao)
- Phần host (các bit thấp)

□ Thế nào là Mạng ? (Theo quan điểm Địa chỉ IP)

- Giao diện của các thiết bị mà phần network trong địa chỉ IP giống nhau
- Có thể trao đổi dữ liệu với nhau mà không cần qua router

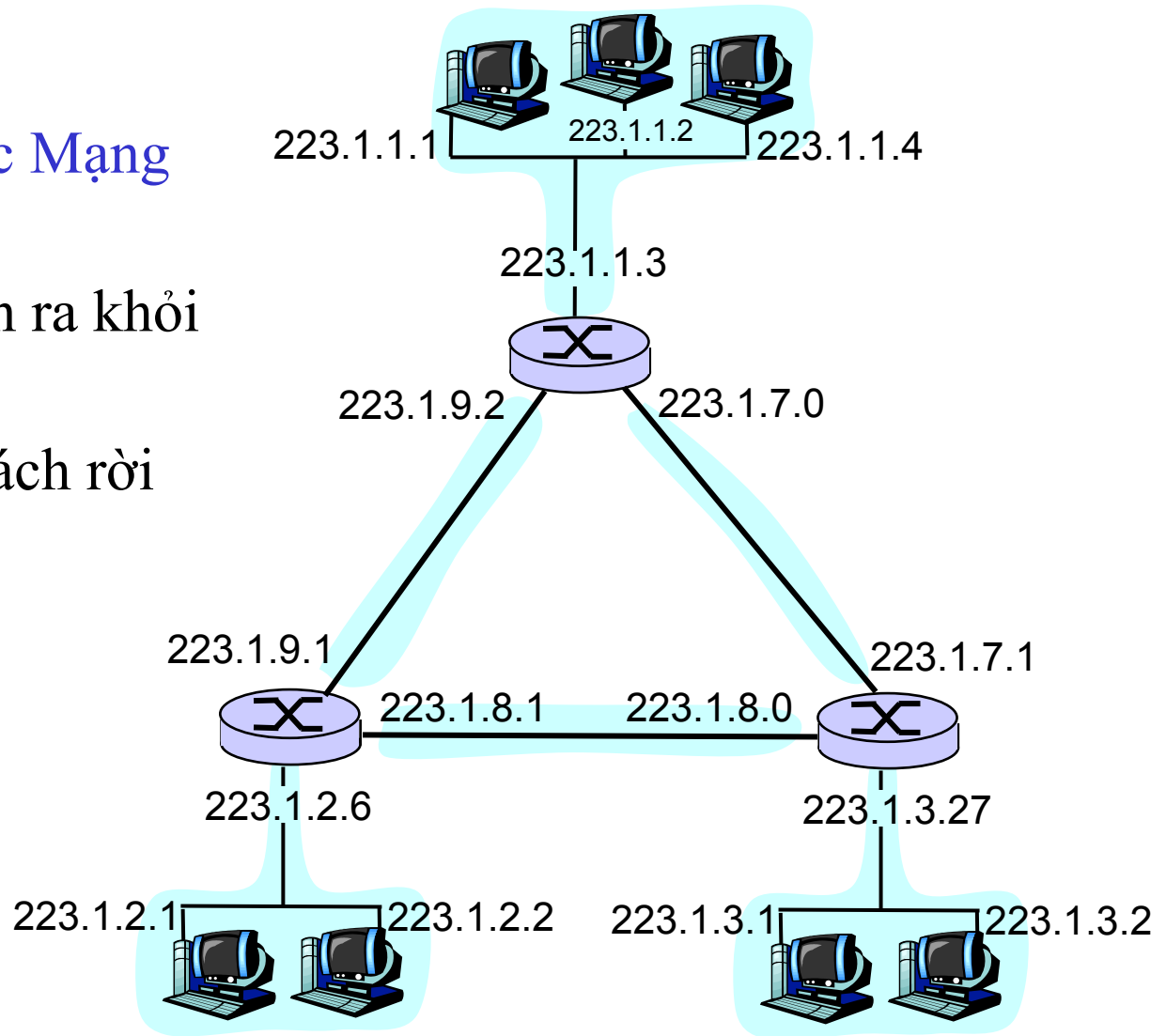
*Mạng với 03 Mạng địa chỉ IP
(Với địa chỉ IP bắt đầu bằng 223,
24 bit đầu là phần network)*

Địa chỉ IP

Làm sao tìm được các Mạng IP?

- ❑ Tách các Giao diện ra khỏi Máy tính, router
- ❑ Tạo ra các Mạng tách rời nhau

Hệ thống kết nối có 6 mạng

Địa chỉ IP

Với định nghĩa mới về “Mạng”, xét lại Địa chỉ IP:

Địa chỉ “phân lớp” :

class

A	0	network		host		1.0.0.0 tới 127.255.255.255
B	10		network		host	128.0.0.0 tới 191.255.255.255
C	110		network		host	192.0.0.0 tới 223.255.255.255
D	1110		multicast address			224.0.0.0 tới 239.255.255.255
E	11110		for future			240.255.255.255 255.255.255.255

← 32 bit →

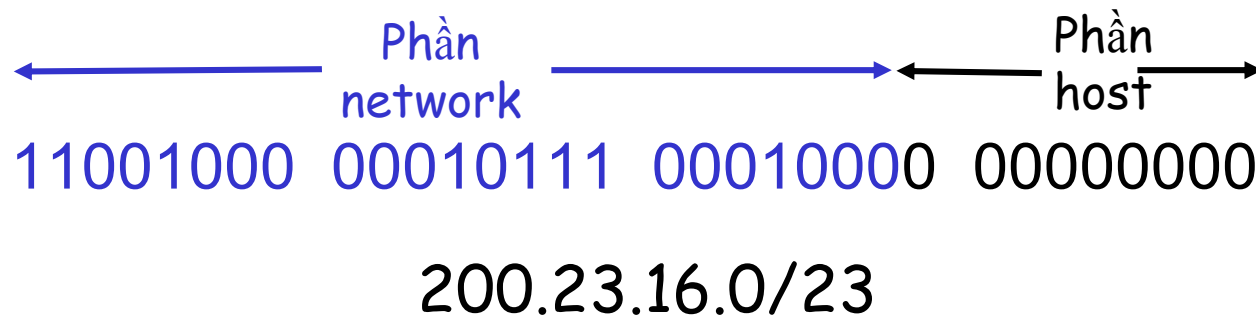
Địa chỉ IP: CIDR

❑ Địa chỉ phân lớp:

- Không gian Địa chỉ bị sử dụng lãng phí và nhanh chóng cạn kiệt
- Ví dụ một lớp B có thể cấp phát tới 65K máy tính, kể cả khi mạng chỉ có 2K máy tính

❑ CIDR: Classless InterDomain Routing

- Phần network của địa chỉ có kích thước tùy ý
- Khuôn dạng địa chỉ: **a.b.c.d/x**, trong đó x là số bit trong phần network của địa chỉ

Địa chỉ IP: Làm sao có được?

Các máy tính (Phần host):

- ❑ Được người quản trị Hệ thống cấu hình cứng và ghi vào file
  - wintel: control-panel->network->configuration->tcp/ip->properties
  - unix:
%/sbin/ifconfig eth0 inet 192.168.0.10 netmask 255.255.255.0
- ❑ **DHCP: Dynamic Host Configuration Protocol**: tự động xin cấp phát địa chỉ theo kiểu “plug-and-play”
  - Máy tính quảng bá thông điệp “**DHCP discover**”
  - DHCP server trả lời với thông điệp “**DHCP offer**”
  - Máy tính yêu cầu địa chỉ IP bằng thông điệp “**DHCP request**”
  - DHCP server gửi địa chỉ qua thông điệp “**DHCP ack**”

Sử dụng

%whois -h whois.arin.net "n <org>"

Để kiểm tra các địa chỉ cấp phát cho <org>

Địa chỉ IP: Làm sao có được?

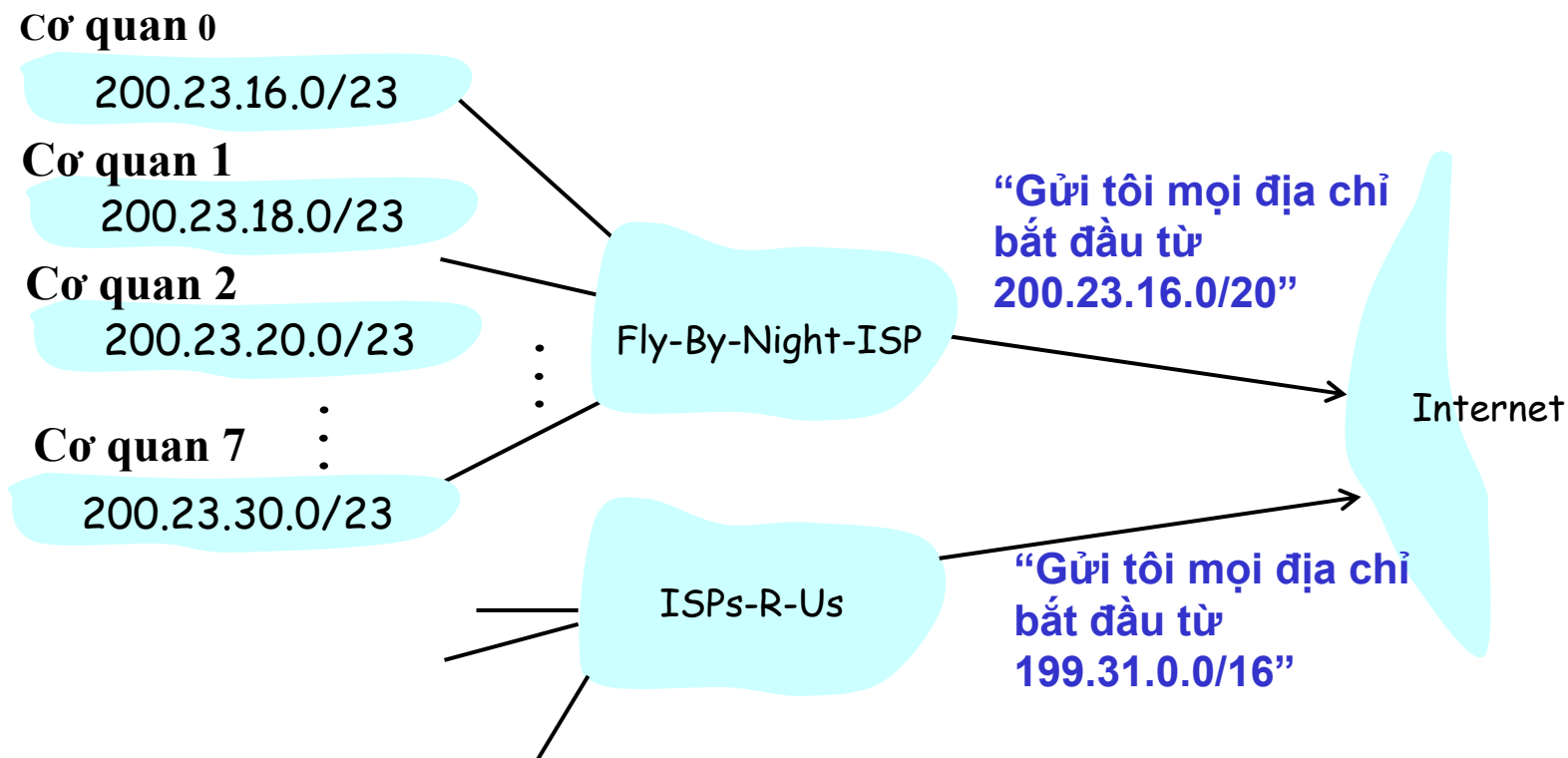
Địa chỉ Mạng (Phần network):

❑ Được cấp phát một phần từ không gian địa chỉ ISP:

ISP		<u>11001000 00010111 00010000</u> 00000000	200.23.16.0/20
Cơ quan	0	<u>11001000 00010111 00010000</u> 00000000	200.23.16.0/23
Cơ quan	1	<u>11001000 00010111 00010010</u> 00000000	200.23.18.0/23
Cơ quan	2	<u>11001000 00010111 00010100</u> 00000000	200.23.20.0/23
...		.....	....
Cơ quan	7	<u>11001000 00010111 00011110</u> 00000000	200.23.30.0/23

Địa chỉ Phân cấp: Kết nối các tuyến đường

Định tuyến phân cấp cho phép quảng cáo các thông tin định tuyến một cách **hiệu quả**:

Địa chỉ phân cấp: Các tuyến cụ thể hơn

ISPs-R-Us có tuyến đường cụ thể tới Cơ quan 1 hơn

Cơ quan 0

200.23.16.0/23

Cơ quan 2

200.23.20.0/23

Cơ quan 7

200.23.30.0/23

Cơ quan 1

200.23.18.0/23

Fly-By-Night-ISP

ISPs-R-Us

“Gửi tôi mọi địa chỉ
bắt đầu từ
200.23.16.0/20”

“Gửi tôi mọi địa chỉ
bắt đầu từ 199.31.0.0/16
hoặc 200.23.18.0/23”

Internet

Địa chỉ IP: cuối cùng...

Q: Làm sao ISP có được một dải địa chỉ?

A: **ICANN**: Internet **C**orporation for **A**ssigned
Names and **N**umbers

- Cấp phát Địa chỉ
- Quản lý DNS
- Gán tên miền, quản lý tranh chấp

Đề gửi datagram từ Nguồn đến Đích

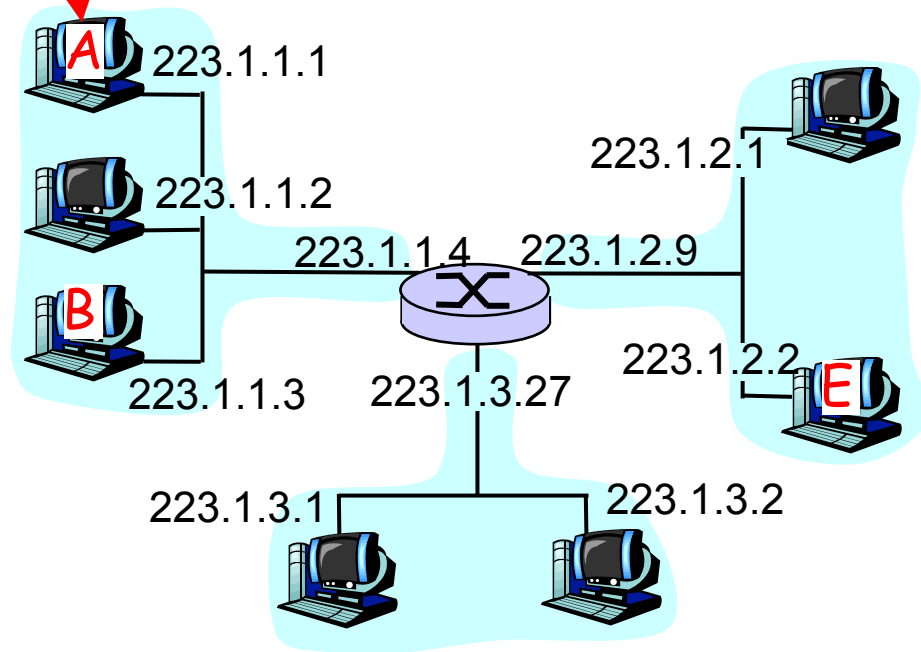
IP datagram:

misc fields	source IP addr	dest IP addr	data

- ❑ datagram gần như không thay đổi trên tuyến đường từ đích đến nguồn
- ❑ Chỉ quan tâm tới địa chỉ nhận

Bảng Định tuyến ở A

Dest. Net.	next router	Nhops
223.1.1		1
223.1.2	223.1.1.4	2
223.1.3	223.1.1.4	2

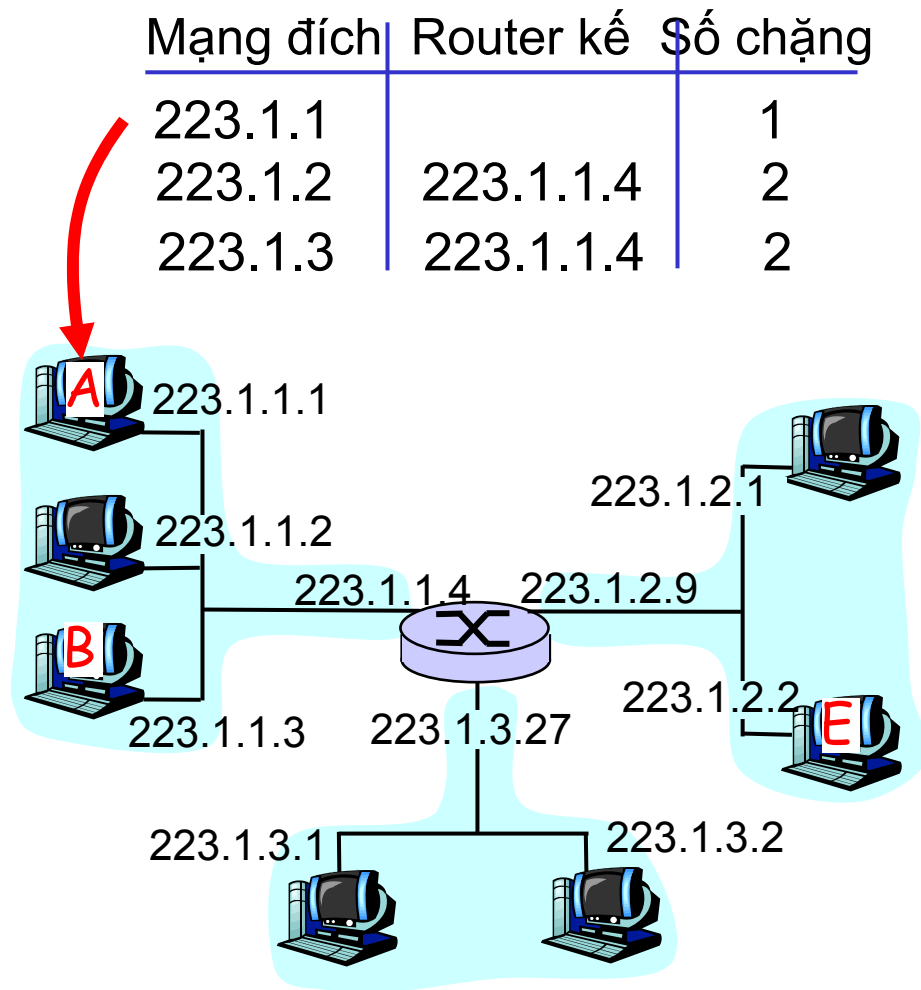

Đề gửi datagram từ Nguồn đến Đích

misc fields	223.1.1.1	223.1.1.3	data

Bắt đầu từ A, với gói tin IP có địa chỉ đích là B:

- ❑ Tìm kiếm địa chỉ B trong bảng
- ❑ Thấy rằng B nằm trong cùng Mạng với A
- ❑ Tầng liên kết dữ liệu chịu trách nhiệm chuyển IP datagram trực tiếp tới B bên trong frame của tầng liên kết
  - B và A trực tiếp kết nối với nhau

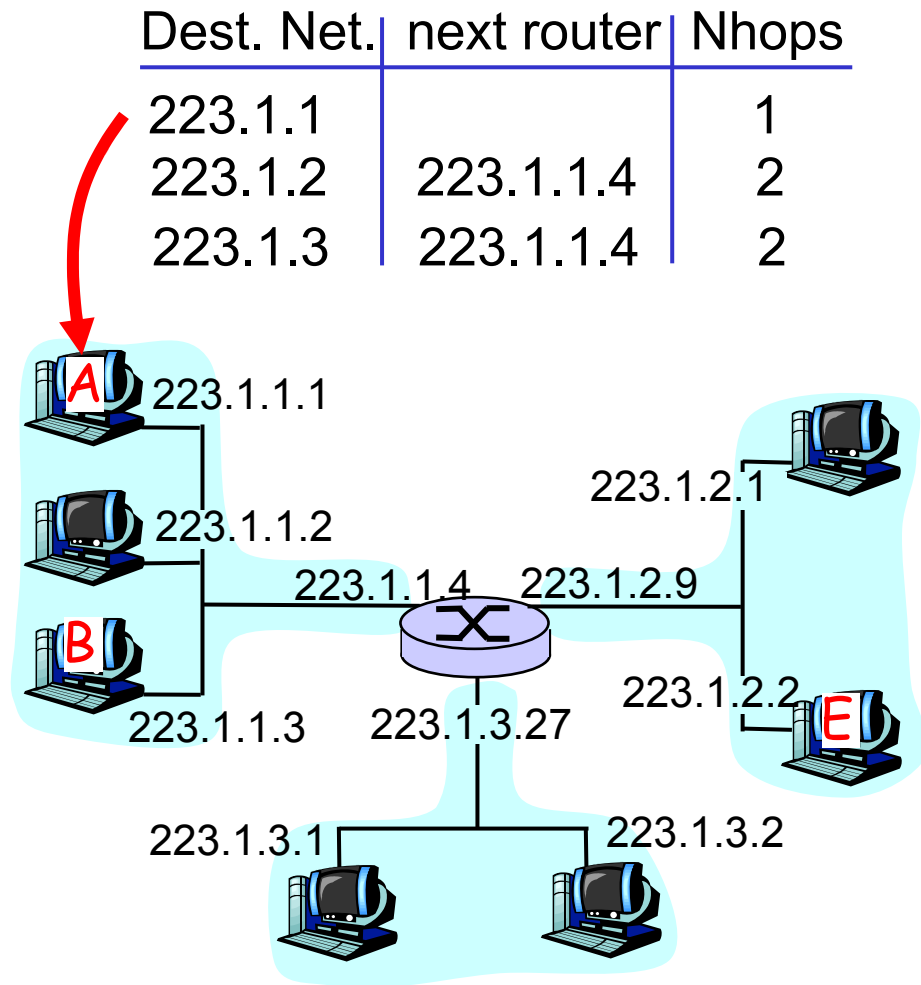

Đề gửi datagram từ Nguồn đến Đích

misc fields	223.1.1.1	223.1.2.3	data

Bắt đầu từ A, đích là E:

- ❑ Tìm kiếm địa chỉ E trong mạng
- ❑ E ở mạng *khác*
  - A, E không có kết nối trực tiếp
- ❑ Trong bảng định tuyến: router kế tiếp tới E là 223.1.1.4
- ❑ Tầng liên kết dữ liệu gửi datagram tới router 223.1.1.4 bên trong frame của tầng liên kết
- ❑ datagram đến 223.1.1.4
- ❑ *Tiếp tục.....*

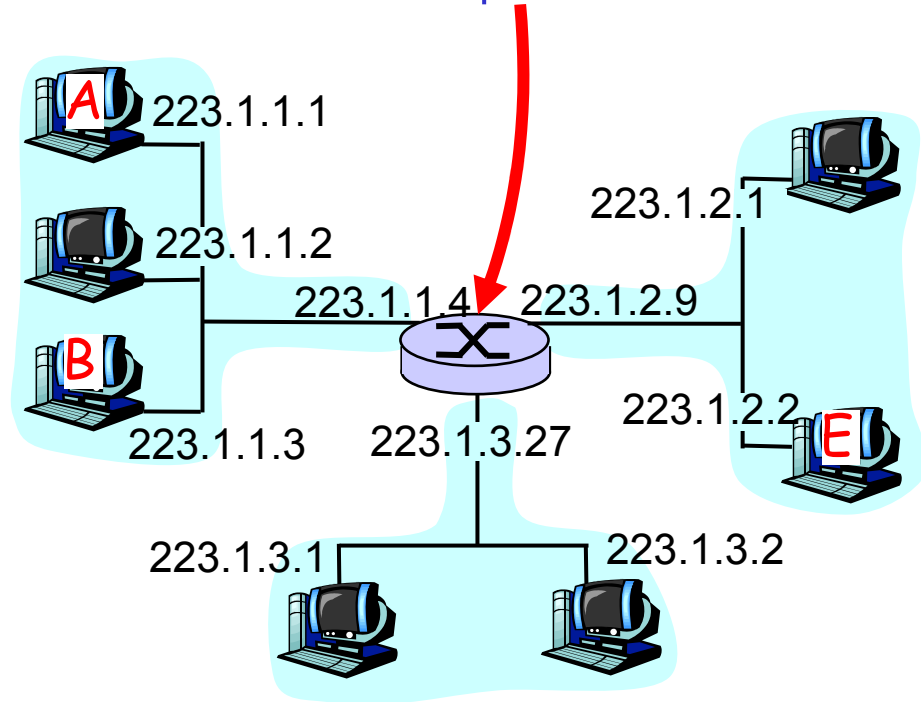
Đề gửi datagram từ Nguồn đến Đích

misc fields	223.1.1.1	223.1.2.3	data

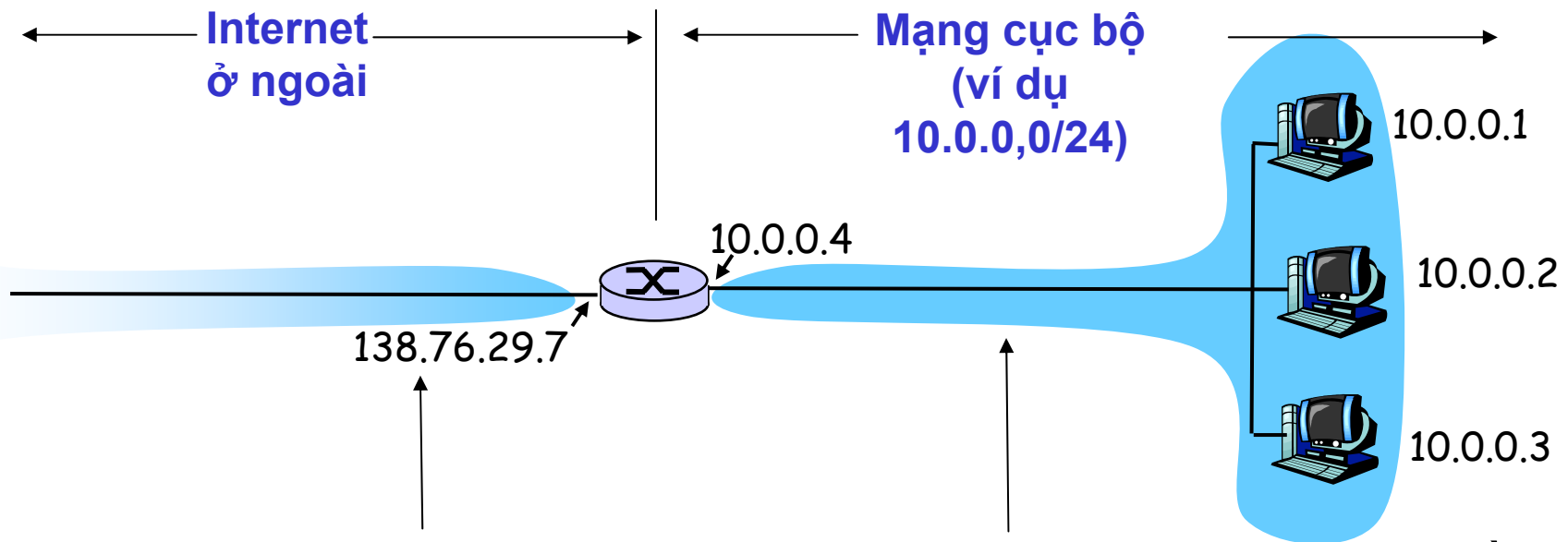
Đến 223.1.4, đích là 223.1.2.2

- ❑ Xác định địa chỉ đích là E
- ❑ E trên cùng mạng với giao diện 223.1.2.9 của router
  - router, E có kết nối trực tiếp
- ❑ Tầng liên kết dữ liệu gửi datagram tới 223.1.2.2 bên trong frame tầng liên kết dữ liệu qua giao diện 223.1.2.9
- ❑ Gói tin đã đến được 223.1.2.2!!!
(*Chúc mừng!*)

Mạng đích	router kế tiếp	Số chặng	Giao diện
223.1.1	-	1	223.1.1.4
223.1.2	-	1	223.1.2.9
223.1.3	-	1	223.1.3.27

NAT: Network Address Translation

Tất cả datagram *rời* mạng cục bộ có *cùng* địa chỉ IP đích (đã bị biến đổi):
138.76.29.7,
Tuy nhiên cổng nhận giá trị khác nhau

Datagram với địa chỉ đích/ nguồn ở trong mạng IP (địa chỉ 10.0.0/24) sẽ giữ nguyên địa chỉ (như bình thường)

NAT: Network Address Translation

- ❑ **Động lực:** Mạng cục bộ chỉ có một địa chỉ IP để kết nối với bên ngoài:
  - Không cần thiết phải có 1 khoảng địa chỉ IP từ ISP: - một địa chỉ IP được sử dụng chung cho tất cả các thiết bị
  - Bên ngoài không nhìn thấy sự thay đổi địa chỉ bên trong
  - Có thể thay đổi ISP mà không thay đổi IP của các máy tính bên trong
  - Bên ngoài không thể nhìn thấy địa chỉ tường minh của các thiết bị bên trong mạng cục bộ.

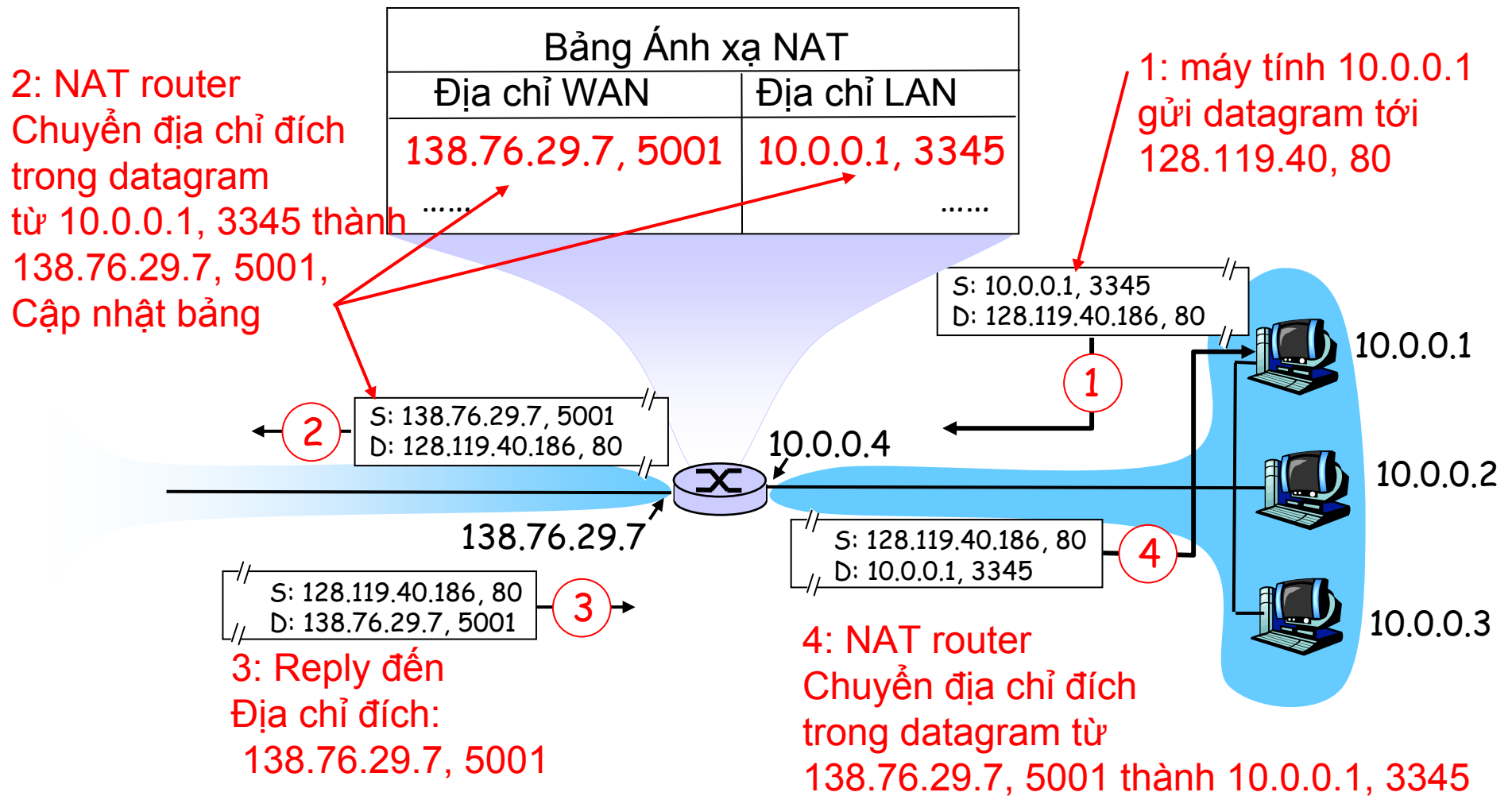
NAT: Network Address Translation

Cài đặt: NAT router phải:

- *Datagram chuyển ra ngoài: thay thế* (IP gửi, port #) tất cả datagram chuyển ra ngoài thành (địa chỉ IP được chuyển, cổng # mới)
... Tương tác clients/servers sử dụng (địa chỉ IP được chuyển, cổng # mới) làm địa chỉ đích.
- *Ghi nhớ (trong bảng biến đổi địa chỉ)* tất cả các cặp (IP đích, port #) thành (địa chỉ IP được chuyển, port # mới) phục vụ cho mục đích chuyển đổi
- *Datagram đến: thay thế* (địa chỉ IP được chuyển, port # mới) trong các trường địa chỉ đích của mỗi datagram đến với ánh xạ tương ứng (IP gửi, port #) lưu trong bảng NAT

NAT: Network Address Translation

NAT: Network Address Translation

❑ 16-bit địa chỉ cổng:

- 60,000 kết nối đồng thời trên cùng một địa chỉ mạng LAN duy nhất !

❑ NAT có vấn đề:

- Router chỉ nên xử lý ở tầng 3
- Vi phạm nguyên tắc đầu cuối
  - Các nhà phát triển ứng dụng, đặc biệt các ứng dụng P2P phải tính toán đến việc sử dụng NAT
- Có thể việc khan hiếm địa chỉ sẽ hết khi sử dụng IPv6